

delavec

že 30 let

v obrti in podjetništvu

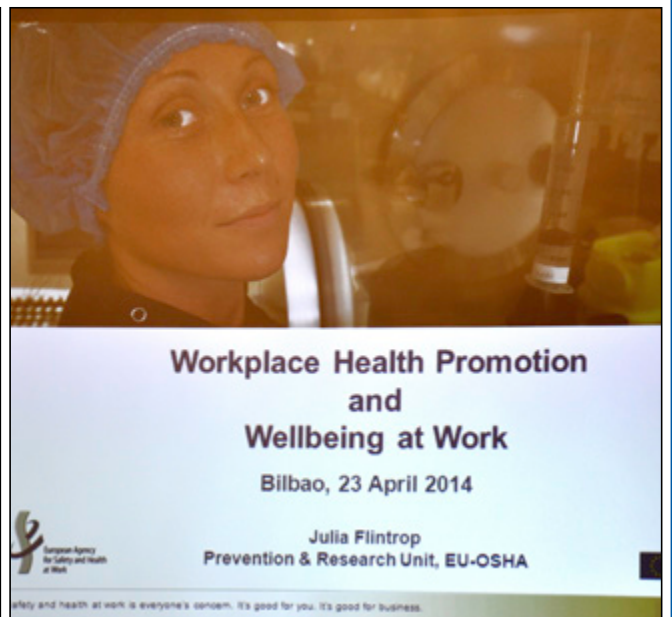

Brez zdravja je vse nič!

(stran 6)

S ŠTUDIJSKEGA OBISKA V BILBAU

»Pri nas na Bavarskem že dolgo ne govorimo več o krizi, ker za to ob obilici dela nimamo časa. Sedaj

se pogovarjamo in pogajamo o povečanju plač, o znižanju starostne dobe za upokojitve in o tem, s kakšnimi ukrepi bi povečali standard delavcev.« Tako je pred nedavnim na vprašanje, ali se sindikalisti v Nemčiji še kaj pogovarjajo o finančni in gospodarski krizi, odgovoril predstavnik sindikata IG Metala iz Bavarske, ki je bil na obisku v Sloveniji. Povedal je, da se je v zadnjih letih prodaja avtomobilov na evropskem trgu zmanjšala za več kot četrtino, vendar pa se je zelo povečala na Kitajskem in v Južni Ameriki, zlasti v Braziliji. Zato nemška avtomobilska industrija, ki je pravzaprav eden od najmočnejših motorjev celotnega nemškega gospodarstva, dela s polno paro in proizvaja več avtomobilov kot pred krizo.

V Nemčiji so očitno pravočasno ugotovili, kje so novi rastoči trgi, na katere se je treba preusmeriti. Seveda pa nemški gospodarstveniki niso edini, ki so spoznali, da so najhitreje rastoča gospodarstva že dolgo na Kitajskem, v Aziji, Južni Ameriki, Afriki in Latinski Ameriki – skratka v državah tako imenovanega tretjega sveta, ki ga je v preteklosti še bolj kot danes povezovalo gibanje neuvrščeni. Slovenije pri gibanju neuvrščeni po vstopu v Evropsko unijo in Nato razumljivo ni več zraven. Nihče pa našim gospodarstvenikom ne preperečuje, da bi ohranili stare in navezali nove gospodarske stike s partnerji iz tretjega sveta, kjer so imela naša podjetja včasih zelo velik ugled. Zato nekatere blagovne znamke slovenskih podjetij poznajo v Aziji in Afriki marsikdaj celo bolje, kot pri nas doma. Prav neverjetno je, da je doslej to priložnost izkoristilo tako malo gospodarstvenikov in podjetnikov.

Bolj spretni so v tem pogledu podjetniki pri naših sosedih, v Avstriji in Italiji. Tudi v Avstriji o krizi ne govorijo več, saj je dosežena in načrtovana gospodarska rast več kot spodbudna. Bruto družbeni proizvod se bo do leta 2016 predvidoma povečeval letno za 1,4 do 1,6 odstotka, medtem ko se bo investicijska potrošnja že letos povečala za 3

Pri nas se je kriza zajedla v vse pore življenja

ZAMUJENE PRILOŽNOSTI

odstotke. To je znak, da avstrijski gospodarstveniki ponovno intenzivno vlagajo v razvoj, ki bo prinesel tudi nova delovna mesta.

Italijani sicer še govorijo o krizi, vendar pri tem bolj mislijo na politične razmere v svoji državi, saj je gospodarska rast že stabilna. Bruto družbeni proizvod bo tri leta naraščal letno za 0,5 do 1,1 odstotka. Letos bodo italijanski gospodarstveniki za 0,8 odstotka povečali tudi investicijska vlaganja.

V Združenih državah Amerike pa so na krizo že pozabili, saj bo tam letos družbeni bruto družbeni proizvod narasel za tri odstotke. Podobno gospodarsko rast načrtujejo tudi za naslednji dve leti. Investicijska vlaganja se bodo letos v Združenih državah Amerike povečala za 4,5 odstotka, v naslednjih dveh letih pa letno celo za 6 do 7 odstotkov. Skratka ameriško gospodarstvo se je poglavalno v nov investicijski cikel. Pričakovati je mogoče, da bodo v naslednjih letih svetovna tržišča ponovno preplavili tehnološko najvišje razviti ameriški proizvodi. Osebna potrošnja se bo v Združenih državah Amerike že letos povečala za dva odstotka, v naslednjih letih pa še nekoliko bolj. Tako bo razvoj ameriškega gospodarstva spodbujala tudi domača potrošnja.

Najhitrejši razvoj pa doživlja Kitajska, ki najbolj intenzivno prodira na trge držav in tretjega sveta, zlasti v Afriko. Predsednik kitajske vlade Li Kečjang je na zadnji turneji po afriških državah napovedal, da se bo Kitajska menjava z Afriko povečala v naslednjih šestih letih za sto odstotkov na neverjetnih 400 milijard dolarjev letno. Poleg tega namerava Kitajska afriškim državam pomagati pri izgradnji najsodobnejše železniške proge od juga do severa Afrike. Ko bodo po tej progi vozili vlaki s 300 kilometri na uro, bo to katalizator razvoja za vse afriške države, ki imajo za gospodarski razvoj na voljo še ogromne energetske, surovinske in ljudske resurse.

Tudi gospodarstvo v Evropski uniji sicer zmerno, vendar neprekinjeno okrevlja.

Realna gospodarska rast naj bi letos v Evropski uniji znašala 1,6 odstotka, na območju evra pa 1,2 odstotka. Že naslednje leto se bo bruto družbeni proizvod v Evropski uniji povečal za 2 odstotka, na območju evra pa za 1,7 odstotka. Najbolj pomembno pa je, da so se začele v gospodarstva držav v Evropski uniji vračati naložbe. To pomeni, da je mogoče v naslednjih letih pričakovati še hitrejšo gospodarsko rast in postopno zmanjševanje stopnje brezposelnosti.

V takšnih okoliščinah postaja govorjenje o svetovni finančni in gospodarski krizi čedalje bolj smešno, saj so mnogi okoli nas nanjo že skoraj pozabili, čeprav bodo seveda njene posledice tudi oni občutili še dolgo. Ne bodo pa jih občutili tako močno in tako dolgo, kot pri nas, ko se kriza še vedno poglablja. Vzroki za krizo pri nas očitno niso samo finančni in gospodarski, temveč so povezani tudi s tranzicijo, tajkunizacijo, pomanjkanjem moralnih in etičnih norm ter političnimi zdravili, ki jih je v naši deželici na južni strani Alp neznanosko veliko in čedalje več. Zato kriza pri nas ni rešljiva samo na gospodarski ravni, saj se je zajedla v vse pore življenja, marsikdaj pa tudi v razmišljanja in ravnanja ljudi na odgovornih položajih, ki imajo v rokah škarje in platno političnega, gospodarskega in družbenega razvoja.

Čeprav ekonomski analitiki tudi za Slovenijo napovedujejo gospodarsko rast, sicer zelo skromno in negotovo, naši krizi še ni videti konca. V času, ko bi morali vse sile osredotočiti na sanacijo bank, prestrukturiranje gospodarstva, tehnološko prenovno, investicije in še zlasti odpiranje novih delovnih mest, so se politične elite med seboj tako sprle, da je kakršnokoli racionalno ukrepanje oblasti skoraj nemogoče.

Medtem, ko so se naši sosedi in številne druge države po krizi poglali v borbo za ponovni hitrejši razvoj in za blagostanje svojih prebivalcev, so se pri nas politične elite zapletle v borbo za oblast. Ali je zategadelj pred nami zares še eno leto zamujenih priložnosti?

Tomaz Kšela

delavec
v obrti in podjetništvu

Št. 5, maj 2014

Glasilo za delavce v obrti in podjetništvu zagotavljajo SOPS in skladi za izobraževanje delavcev pri s.p.

Ureja uredniški odbor: Gregor Cerar, Bojan Hribar, Tomaž Kšela, Martin Muršič, Jasna Rode Nikolčič in Boris Rugelj.
Glavni in odgovorni urednik: Bojan Hribar.
Glasilo izdaja SOPS.

Naslov uredništva:
Dalmatinova 4, p.p. 97, 1001 Ljubljana,
telefon: 01/434 12 69 in 434 12 71,
telefaks: 01/434 13 11,
E-mail: delavecvobrti@siol.net

Kontaktne ure uredništva:
vsak delovnik, od 9. do 11. ure.
Rokopisov in nenaročenih fotografij ne vračamo.

Iz vsebine:

Prihodnja številka izide 16. junija 2014

Akcijski načrt za Evropo	4
Brez zdravja je vse nič!	6
Večina delodajalcev v obrti in podjetništvu spoštuje kolektivno pogodbo	7
Množična kresovanja in prvomajske prireditve po vsej Sloveniji	8
Inšpektorji za delo lani izrekli 12.121 ukrepov in za 4 milijone evrov glob	9
Promocija zdravja na delovnem mestu	10
Zamolčane poklicne bolezni	11
Zavestno neplačevanje prispevkov za pokojninsko in invalidsko ter zdravstveno zavarovanje je kaznivo dejanje	12
Vračajo se stare dajatve	13
Okvirni sporazum med evropskimi socialnimi partnerji o stresu v zvezi z delom	14
Sindikalna lista	16

Akcijski načrt za Evropo

KONKRETNI CILJI IN NALOGE

Evropski ekonomsko-socialni odbor (EESO) je konec aprila letos sprejel tako imenovani »Akcijski načrt za Evropo«, s katerim je vse politične akterje v EU pozval k prenovi Unije, ki naj temelji na solidarnosti. EESO v dokumentu poudarja, da so volitve v Evropski parlament in nova sestava Evropske komisije v letu 2014 priložnost za spremembo politike in široko razpravo o prihodnosti Evrope.

Pretekli in sedanjí izzivi ter vizija za prihodnost

EESO poudarja, da je Evropska skupnost nastala po drugi svetovni vojni kot racionalni odgovor na najhujše boje, kar jih je človeštvo dotlej poznalo. Če je bila Evropa v ključnih trenutkih svoje zgodovine zmožna pogumnih in daljnovidnih demokratičnih in institucionalnih inovacij, zakaj ne bi uvajala novosti tudi zdaj, ko je solidarnost med državami krhka in ko državljani na ulicah zahtevajo boljše življenjske pogoje in dejansko vključenost v demokratične procese?

Po mnenju EESO je potrebno ponovno uveljaviti nedeljive in univerzalne vrednote: spoštovanje človekovega dostojanstva, svobode, enakosti, solidarnosti in različnosti, na katerih temelji Evropa, ter ključna načela: demokracijo, pravno državo in človekove pravice, s pomočjo katerih so vrednote postale resničnost.

EESO verjame, da je za prihodnost EU primerna pot, ki bi temeljila na sodelovanju vseh evropskih ekonomskih in socialnih akterjev pri opredeljevanju naših skupnih interesov, na podlagi katerih bi bile oblikovane skupne politike in vzajemna solidarnost. Ta pot vodi k novi, spremenjeni metodi Skupnosti, ki si jo je zamislil Jean Monnet. Spremenjena metoda Skupnosti (Community method plus) bi temeljila na močnih evropskih institucijah, ki bi s civilno družbo sodelovale pri razvoju evropskega

projekta. S ciljem, da bi se spremenjena metoda Skupnosti uveljavila, je EESO v »Akcijskem načrtu za Evropo« predstavil konkretne predloge na treh področjih, ki imajo neposreden vpliv na življenjske priložnosti vseh, ki živijo in delajo v EU.

3. Boljše usklajevanje fiskalnih politik, ne zgolj pri odhodkih, kakor je določeno v t.i. šesterčku, dvojčku in v fiskalni pogodbi, temveč tudi pri dohodkih, v okviru boljše usklajenih davčnih politik za preprečevanje davčnih utaj.

Evropski ekonomsko-socialni odbor poudarja, da EU ni samo notni trg, temveč velik politični projekt, ki temelji na močnih vrednotah in temeljnih socialnih pravicah, zato mora gospodarsko rast v EU vedno spremljati tudi družbeni napredek.

Za uspešno Evropo z utrditvijo ekonomske unije

Po mnenju EESO mora ekonomska in fiskalna unija temeljiti na proračunskih sinergijah med državami članicami. Vključevati mora naslednje komponente:

1. Evropski načrt za naložbe za posodobitev Evrope, trajno blaginjo in zaposlitev za vse ter boljše kakovost življenja s kakovostno rastjo.
2. Skupno upravljanje dolga v evroobmočju, vključno z odkupom dolga ter uvedba obveznic evroobmočja, kakor je določeno v zeleni knjigi Evropske komisije, in več kratkoročnih obveznic (eurobills).

4. Zajamčene bančne vloge in možnost, da lahko evropski mehanizem za stabilnost neposredno dokapitalizira banke, ki so nelikvidne, a niso nesolventne, ter kreditna fiskalna podpora za povrnitev zaupanja v bančni sektor in sprostitev kreditnega krča, zlasti za MSP.
5. Izvajanje predhodnega usklajevanja gospodarske politike, vključno z mehanizmom za fiskalno zmogljivost in solidarnost na ravni EU.
6. Resnično usklajevanje nacionalnih proračunov in proračuna EU ter postopno uvedbo skupnega proračuna za evroobmočje.
7. Vzpostavitev sistema evropskega zavarovanja za brezposelnost, s čimer bi se zmanjšal monetarni pritisk in preprečilo, da bi plačne politike držav članic nosile celotno breme kakršnihkoli nesimetričnih pretresov.
8. Spodbujanje podjetniškega duha in ponovne postavitev postopka ustanovitve podjetja. Državne oblasti bi morale s pravili poštene konkurence ustvariti okolje, ki bo naklonjeno poslovnim dejavnostim, izboljšati kazenski pregon in delovanje pravosodnega sistema ter zagotoviti, da bo zakonodajno okolje čim bolj stabilno.
9. Dokončanje notranjega energetskega trga, tako da se doseže napredek pri načrtih za povezavo nacionalnih energetskih omrežij v evropsko omrežje, ki bo zagotovilo optimalno pridobivanje energije iz obnovljivih virov in uskladitev cen držav članic.

SINDIKAT OBRTI IN PODJETNIŠTVA SLOVENIJE

OBVESTILO

V skladu z 81. členom Kolektivne pogodbe za obrt in podjetništvo (Uradni list RS, št. 92/2013), so delodajalci, ki zaposlujejo delavce, zavezani za

plačilo prispevka za usklajevanje in izvajanje Kolektivne pogodbe za obrt in podjetništvo, za leto 2014.

Zavezance pozivamo, da prispevek v višini **2,00 €** na zaposlenega, nakažete Sindikatu obrti in podjetništva Slovenije, na **TRR številka: 61000-3130000033**, pri Delavski hranilnici Ljubljana, Miklošičeva 5, ali na **TRR številka: 03100-1001709303**, pri SKB d.d., Ajdovščina 4, Ljubljana, s **sklicno oznako: 20-14**.

Sredstva so zavezanci dolžni nakazati pri izplačilu plač za mesec maj 2014.

Strokovna služba GO SOPS

Za pošteno Evropo z razvojem socialne unije

EESO poudarja, da EU ni samo enotni trg, temveč velik politični projekt, ki temelji na močnih vrednotah in temeljnih socialnih pravicah, zato mora gospodarsko rast v EU vedno spremljati tudi družbeni napredek.

Glavni elementi bolj »socialne Unije« kot gonilne sile konkurenčnega socialno-tržnega gospodarstva, katerega cilj je polna zaposlenost in družbeni napredek ter visoka raven zaščite, so zatorej evropski minimalni socialni standardi in solidarnostni mehanizmi s programi in financiranjem ter enaka obravnava in poštena mobilnost za vse na evropskem trgu dela.

Zato EESO poziva institucije EU, naj ustvarijo socialno Unijo z naslednjimi glavnimi prioritetami:

1. Osredotočenje na socialno kohezijo na vseh političnih področjih.
2. Priprava nove evropske socialne agende s konkretnimi cilji, zlasti v podporo prizadevanjem za ponovno industrializacijo Evrope, za izboljšanje storitev, zmanjšanje in izkoreninjenje množične brezposelnosti, zagotovitev temeljnih socialnih pravic, spodbujanje podjetništva in novih delovnih mest, boj proti revščini, ohranjanje vključenosti v družbo, olajšanje socialnih naložb, spodbujanje visokošolskega izobraževanja in usposabljanja, izboljšanje poštene mobilnosti ter razvoj družbenega upravljanja.

3. Zagotovitev prostega gibanja delavcev in s tem spoštovanja pravice do dela in življenja v drugi državi kot ene od temeljnih svoboščin Evropske unije.

4. Oblikovanje standardov minimalnega dohodka: ni dovolj, da rešujemo samo banke, pomoč potrebujejo tudi posamezniki.

5. Izboljšanje možnosti za mlade. Na podlagi modela sklada za prilagoditev globalizaciji bi bilo treba pripraviti program EU za zaposlovanje mladih (sklad za zaposlovanje mladih). Poleg tega se je treba v številnih državah članicah strukturnih problemov lotiti z reformami trga dela ter sistemov izobraževanja in usposabljanja.

6. Spodbujanje socialnega partnerstva, predvsem pa spoštovati avtonomnost pogajanja o plačah v okviru evropskega semestra. Dogovore med evropskimi socialnimi partnerji je treba v celoti spoštovati, kar pomeni, da jih je treba spremeniti v zavezujočo zakonodajo.

7. Razvoj agende EU za »industrijo 4.0«: v nujno potrebno modernizacijo industrijske baze in storitev je treba vključiti zaposlene - demokracija na delovnem mestu.

8. Zagotovitev nediskriminacije in enakih možnosti za vse.

9. Vključitev protokola o družbenem napredku v ustanovne pogodbe EU. Z njim bi pojasnili povezavo med temeljnimi družbenimi pravicami in ekonomskimi svoboščinami s priznanjem, da enotni trg ni namenjen sam sebi, pač pa je bil zasnovan, da bi dosegli družbeni napredek za vse državljane EU.

Za demokratično Evropo državljanov z oblikovanjem evropskega javnega prostora

Evropska unija se po mnenju EESO ne bo mogla izvleči iz gospodarske in institucionalne krize, če ne bo resno ukrepala v smeri demokratične politične skupnosti. Zato EESO evropske institucije poziva, naj podprejo takojšnji pregled minimalnih standardov za sodelovanje civilne družbe v evropskem procesu odločanja in organizacijo evropske konvencije na podlagi participativne demokracije in aktivnega državljanstva na ravni EU, ki naj bi se začela leta 2015.

Med drugim pa EESO predlaga tudi, da se v šolske programe v vseh državah članicah uvedejo na ravni EU usklajeni predmeti o Evropi, njeni kulturi in zgodovini ter večji poudarek nameni državljski vzgoji.

Priladil: B. H.

Pravnik pojasnjuje

Piše: Matija Drmota, univ. dipl. prav.

Pravica in obveznost do izobraževanja

V tem prispevku se bomo posvetili pravici delavca, da se izobražuje in pravici delodajalca, da delavca napoti na obvezno izobraževanje. V katerih primerih lahko delodajalec to stori, kdaj lahko izobraževanje organizira in kako je z nadomestilom plače in ostalimi stroški?

Zakon o delovnih razmerjih (ZDR-1) določa, da ima delavec pravico in dolžnost do stalnega izobraževanja, izpopolnjevanja in usposabljanja, v skladu s potrebami delovnega procesa, z namenom ohranitve oziroma širitve sposobnosti za opravljanje dela po pogodbi o zaposlitvi, ohranitve zaposlitve ter povečanja zaposljivosti. Stranki morata za ta namen skleniti ustrezno pogodbo o izobraževanju kjer opredelita medsebojne obveznosti. Delavec lahko kadarkoli delodajalcu predlaga sklenitev pogodbe o izobraževanju, je pa tudi od volje delodajalca odvisno, ali se bo na tako ponudbo pozitivno odzval.

Nadalje ZDR-1 določa, kdaj je delodajalec dolžan zagotoviti izobraževanje in usposabljanje delavcev in kdaj lahko delavca napoti na obvezno izobraževanje. Delodajalec je dolžan zagotoviti izobraževanje in usposabljanje delavcev, če tako zahtevajo potrebe delovnega procesa, ali če se je s tem možno izogniti odpovedi pogodbe o zaposlitvi iz nesposobnosti ali iz poslovnega razloga. Kar se tiče te pravice delodajalca, je njen obseg odvisen od vsebine izobraževanja, saj lahko delavca napoti na izobraževanje le v zakonsko navedenih primerih. Delavec se mora torej nujno udeležiti izobraževanja, če bi brez sposobnosti in znanj, ki bi jih pridobil na izobraževanju, manj učinkovito opravljal delo, če bi zaradi tega trpel delovni proces, če brez izobraževanja sploh ne bi mogel opravljati dela ali če bi brez izobraževanja prenehala potreba po njegovem delu. V navedenih primerih se mora delavec obvezno udeležiti izobraževanja, na katerega je napoten, v ostalih primerih pa lahko udeležbo odkloni.

Seveda ima navedena obveznost delavca tudi drugo plat. Ker ZDR-1 govori, da je delodajalec dolžan zagotoviti izobraževanje v zgoraj navedenih primerih, se bo delavec ob morebitni odpovedi pogodbe zaposlitvi iz poslovnega razloga ali iz razloga nesposobnosti na določilo v zgornjem odstavku skliceval v tožbi zoper nezakonito odpoved, če bo dokazal, da bi se z ustreznim izobraževanjem delodajalec odpovedi lahko izognil. Kljub temu torej, da novi ZDR-1 pred odpovedjo pogodbe ne določa več obveznosti delodajalca, da preveri ali je delavca možno zaposliti na drugem delovnem mestu oz. ga dokvalificirati za opravljanje drugega dela, bi lahko šlo za nezakonito odpoved pogodbe o zaposlitvi v primeru, da bi delodajalec opustil svojo obveznost zagotoviti delavcu izobraževanje, zaradi katerega odpoved ne bi bila več potrebna.

Podrobnejšo ureditev področja izobraževanja vsebujejo posamezne panožne, ponekod pa tudi podjetniške kolektivne pogodbe. Kolektivna pogodba za obrt in podjetništvo tako vsebuje tudi določilo, da se izobraževanje med delovnim časom delavcu šteje v polni delovni čas. V polni delovni čas se v skladu s kolektivno pogodbo šteje tudi, če delodajalec na obvezno neformalno izobraževanje napoti delavca izven delovnega časa in se to izobraževanje šteje za obveznost delavca.

Nadalje kolektivna pogodba podrobneje določa tudi, da mora delodajalec delavcu, ki ga napoti na izobraževanje, kriti prevoz, šolnino ali kotizacijo, stroške prehrane in stroške bivanja. Gre za konkretizacijo določil ZDR-1, na podlagi katerih je delodajalec dolžan zagotoviti izobraževanje, kar po sami naravi stvari pomeni tudi to, da jim je dolžan zagotoviti tudi prevoz, prehrano in pokriti šolnino.

Na obisku Evropske agencije za varnost in zdravje pri delu v Bilbao

BREZ ZDRAVJA JE VSE NIČ!

Predstavniki Obrtno-podjetniške zbornice Slovenije (OZS) in Sindikata obrti in podjetništva Slovenije (SOPS), ki skupaj izvajajo evropski projekt »Promocija zdravja in čezmejno opravljanje storitev« (PRO ZA STO), so konec aprila (23. in 24. 4.) obiskali Evropsko agencijo za varnost in zdravje pri delu (EU – OSHA) v Bilbao. Po vrnitvi s tega nadvse zanimivega in poučnega obiska smo se pogovarjali s strokovno sodelavko Glavnega odbora SOPS za projektne zadeve Ano Čermelj, ki nam je postregla z osnovnimi podatki in vsebinskimi poudarki s tega obiska, ki je potekal pod sloganom »Zdravje ni vse, ampak brez zdravja je vse nič (Schopenhauer)«.

Goste iz Slovenije je sprejel in jim izrazil dobrodoščilo William Cockburn iz vodstva EU – OSHA in pri tem pohvalil prizadevanja OZS in SOPS za prenos dobrih praks na področju varnosti in zdravja pri delu iz različnih držav Evropske unije v slovenski prostor.

Po prisrčnem sprejemu je projektni vodja James Sumner gostom iz Slovenije podrobneje predstavil Evropsko agencijo za varnost in zdravje pri delu ter njeno delovanje. Po njegovih besedah gre za evropsko agencijo, ki je odgovorna za zbiranje, analiziranje in razširjanje relevantnih informacij vsem tistim, ki se ukvarjajo s problematiko varnosti in zdravja pri delu ter oceno tveganja. Njena naloga je tudi razvoj (novih) orodij za obvladovanje tveganj in zagotavljanje zdravih in varnih delovnih mest, še zlasti v manjših podjetjih (kot je na primer OIRA). Prav tako si agencija preko različnih kampanj prizadeva za ozaveščanje delavcev o pomenu varnosti in zdravja pri delu, pomaga pa tudi koordinirati različne raziskave o varnosti in zdravju pri delu ter identificirati problematiko in določiti prioriteto teh raziskav. Med naloge EU-OSHA pa sodi tudi razvoj in vzpostavitev mrežnega sodelovanja in komuniciranja (strateško in operativno mreženje, IPA, projekt ENP – Evropska sosedstva politika).

Projekt ENP - Evropska sosedstva politika

»Pri Evropski sosedski politiki gre za projekt, preko katerega ustvarjajo platformo za sodelovanje med vzhodnimi in južnimi sosedami (s sodelovanjem je mišljena finančna, politična in tehnična podpora). Projekt poteka od februarja 2014 do januarja 2016. Razlog za ta projekt je globalni problem poškodb na delovnem mestu, torej precej pomembno zavedanje pomembnosti varnosti in zdravja pri delu. Mednarodno sodelovanje je ključ dobrih in dolgoročno naravnanih rezultatov stare celine. Cilj projekta je pod-

preti razvoj struktur varnosti in zdravja pri delu, spodbujanje tripartitnega pristopa k reševanju problemov na področju varnosti in zdravja pri delu, razvoj komunikacijskih kanalov med interesnimi skupinami, razvijanje zavedanja o tveganjih na delovnem mestu, prenašanje dobrih praks in podobno,« pojasnjuje Čermeljeva.

Predstavniki OZS in SOPS so se na študijskem obisku v Bilbao podrobneje seznanili z delovanjem Evropske agencije za varnost in zdravje pri delu.

Raziskava ESENER

Raziskavo ESENER (Evropsko raziskavo o novih in nastajajočih tveganjih v podjetjih) je predstavnikom OZS in SOPS predstavil vodja raziskave Xabier Irastorza.

Z raziskavo, v kateri sodeluje 31 držav (med njimi tudi Slovenija) proučujejo, kako se v evropskem delovnem okolju upravlja z zdravjem in varnostjo pri delu. Posebna pozornost je namenjena obvladovanju psihosocialnih tveganj, oviram za ukrepanje na tem področju ter vprašanju, kako so v upravljanje zdravja in varnosti pri delu vključeni delavci.

»Vodja raziskave Irastorza je poudaril, da je evropska zakonodaja sicer precej uspešna pri spodbujanju ukrepov glede varnosti in zdravja na delovnem mestu, pa vendar ostaja odprto vprašanje glede kvalitete teh ukrepov, predvsem pa njihova implementacija v prakso. Glavni faktor tveganja je zato v tem, da še vedno mislimo, da problemov ni (kar je posebej izpostavljen problem predvsem v mikro in malih podjetjih). Torej je naša skupna naloga ozaveščanje,« pravi Čermeljeva. »Dobro, stabilno zdravje in varnost sta osnova dobrega poslovanja in dobrih rezultatov, ob čemer je potrebno posebno poudariti pomembnost sodelovanja med delodajalci in delojemalci – varnost in zdravje pri delu sta odgovornost vseh.«

Promocija zdravja na delovnem mestu in dobro počutje

Projekt Promocija zdravja na delovnem mestu in dobro počutje (Workplace health promotion and Wellbeing at work), je predstavila vodja tega projekta Julie Flintrop, ki je med drugim navedla oceno, da znašajo britanski stroški bolniške odsotnosti in dol-

gotrajne brezposelnosti delovno sposobnih prebivalcev več kot 100 milijard funtov letno ter poudarila, da se naložba v zdravje povrne zaradi znižanih stroškov izostajanja z dela. Definicija promocije zdravja na delovnem mestu je po njenih besedah naslednja: »Gre za skupna prizadevanja delodajalcev, delavcev in družbe za izboljšanje zdravja in dobrega počutja ljudi na delu.«

Splošna načela, ki jih je treba glede na ta projekt upoštevati so: promocija zdravja na delovnem mestu ne nadomešča obvladovanja tveganj na delovnem mestu; delodajalec ni odgovoren za življenjski slog svojega zaposlenega, pa vendar ga lahko spodbuja k zdravemu in odgovornejšemu načinu življenja; sodelovanje delavcev v procesih je ključno; intervencije, ki se ukvarjajo z dejavniki tveganj, morajo biti izpeljane tako na organizacijski kot na individualni ravni.

Promocijske dejavnosti na področju varnosti in zdravja pri delu

Promocijske dejavnosti na področju varnosti in zdravja je predstavil Andrew Smith iz oddelka za komunikacije in promocije (CPU). Glavni komunikacijski izzivi EU – OSHA so: 28 držav članic + države EFTA + države kandidatke in potencialne države kandidatke za vstop v EU; več kot 25 jezikov; več kot 200 milijonov delavcev; več

kot 20 milijonov malih in srednje velikih podjetij.

Mikro, mala in srednje velika podjetja predstavljajo veliko večino oziroma 99 odstotkov vseh podjetij v Evropi, ki zagotavljajo delo 66 odstotkom Evropejcev. Hkrati pa je zaskrbljujoče, da se kar 82 odstotkov poškodb na delovnem mestu zgodi prav v teh podjetjih.

Komunikacijsko – informativne aktivnosti

V Bilbao so predstavnikom delodajalcev in delavcev v obrti in podjetništvu iz Slovenije predstavili tudi komunikacijsko-informativne aktivnosti EU - OSHA. Uporabljajo predvsem e-komuniciranje (<http://osha.europa.eu/en>), največji poudarek pa dajejo raznoraznim kampanjam (distribuiranju promocijskih materialov v 25 jezikih, organiziranju tekmovanja z nagrajenimi dobrimi praksami, podeljevanju filmske nagrade za zdrava delovna mesta, itd).

V letu 2012 so zabeležili 2.849.000 obiskov in 2.210.000 obiskovalcev. Uporabljajo tudi novodobne oblike komuniciranja kot so na primer Facebook, Twitter, LinkedIn, kmalu pa bodo imeli na voljo tudi OSH-Wiki.

Kako izboljšati ozaveščenost?

Osnovni strateški cilji EU - OSHA za dvig ozaveščenosti so: osredotočenost na vodenje in sodelovanje delavcev; promocija sporočila o skupnem sodelovanju med delodajalci in delojemalci; dajanje jasnih napotkov delodajalcem in delavcem kako obvladovati tveganja povezana z delom; oblikovanje in zagotavljanje praktičnih smernic za spodbujanje kulture preprečevanja tveganj. Ključni cilji na tem področju pa so: izboljšanje razumevanja stresa na delovnem

mestu in psihosocialnih tveganj; spodbujanje upravljanja teh tveganj; preprečevanje ključnih negativnih vplivov; spodbujanje uporabe praktičnih, uporabniku prijaznih orodij (na primer orodje OiRA).

Več kot polovica Evropejcev pozna stres na delovnem mestu

Resnost problema tveganj in z njimi povezanih poškodb na delovnem mestu se kaže v tem, da več kot polovica Evropejcev trdi, da je stres redno prisoten na njihovem delovnem mestu. Stres je ključni povzročitelj in dejavnik izgubljenih delovnih dni, vključno s psihosocialnimi tveganji. Približno štirje od desetih delavcev trdijo, da jim stres predstavlja resno težavo na delovnem mestu. Še bolj zaskrbljujoče je, da ima samo približno 30 odstotkov vseh podjetij v Evropi sprejete ukrepe za obvladovanje psihosocialnih tveganj, ki so obvladljiva na enak način kot tveganja varnosti in zdravja pri delu.

Zdrava delovna mesta obvladujejo stres

Gostom iz Slovenije so v Bilbao predstavili tudi projekt Zdrava delovna mesta obvladujejo stres (Healthy workplaces manage stress). Ključni cilji tega projekta so: boljše razumevanje povezanosti med delovnim stresom in psihosocialnimi dejavniki; promocija obvladovanja teh tveganj; obvladovanje negativnih vplivov in posledic; zagotavljanje podpore delodajalcem in delojemalcem ter njihovo usmerjanje na pot zdravih in varnih delovnih mest; spodbujanje uporabe različnih orodij ocene tveganja in drugih orodij.

Psihosocialna tveganja izhajajo iz slabo načrtovanih in oblikovanih delovnih mest ter iz slabe organizacije in neustreznega me-

nedžmenta, kar se odraža na negativnih psiholoških, fizičnih in socialnih rezultatih, vključno s stresom povezanim z delom. Stres na delovnem mestu se pojavi takrat, ko zahteve delovnega mesta ali delodajalca presežejo sposobnosti delavca (lahko gre tudi za organizacijsko nesposobnost, ki ni nujno individualno pogojena). Stres lahko prizadene vsakogar, ne glede na položaj v podjetju, ne glede na sektor, itd.

Negativni učinki stresa se kažejo predvsem v tem, da se organizacija sooča s vesplošnimi slabimi poslovnimi rezultati, povečanim absentizmom, povečanim prezentizmom (prihajanjem na delo tudi v času bolezni, kar pomeni zmanjšano produktivnost delavca. Poveča se tudi število nesreč in poškodb. Na ravni celotne družbe pa to predstavlja večje finančne stroške za zdravljenja, rehabilitacije, za invalidska upokojevanja itd. Obvladovanje psihosocialnih tveganj tako ne pripomore samo k vsesplošnemu boljšemu počutju delavca, temveč tudi k njegovi večji produktivnosti in k višji dodani vrednosti v podjetju. Nasploh so delavci bolj zdravi, zadovoljni in motivirani.

Spletna interaktivna ocena tveganja

Goste iz Slovenije so v Bilbao seznanili tudi z spletno (online) interaktivno oceno tveganja ter s spletnimi orodji za varnost in zdravje pri delu. Orodja, ki jih razvija EU - OSHA so brezplačna za uporabo (npr. OiRA, BeSmart, različne aplikacije, itd). Nova orodja so času primerna, predvsem zato, ker se razmere na trgu hitro spreminjajo. Spreminja se tudi zakonodaja, tako da postaja lažje, bolj dostopno, hitreje in seveda ceneje spreminjati spletna orodja in vsebino, kot vsakič znova tiskati in distribuirati vodnike, zgibanke, in druga gradiva.

Priredil T. K.

Večina delodajalcev v obrti in podjetništvu spoštuje kolektivno pogodbo Z DELAVCI NA ISTEM ČOLNU

Zaradi kriznih razmer v zadnjem času veliko delavcev prejema minimalne plače. Kako je s tem v obrti in podjetništvu, smo povprašali predsednika Sindikata obrti in podjetništva Slovenije (SOPS) Petra Jančarja.

»V tistih obratovalnicah, ki uspešno poslujejo, delavci kljub kriznim časom prejmejo plače po kolektivni pogodbi, kar je tudi posledica več desetletnega socialnega partnerstva v obrti in podjetništvu, ki je trenutno na zavirljivi ravni,« pravi Jančar. »Nekateri obrtniki in podjetniki, ki imajo probleme, pa delavcem izplačujejo minimalne plače.«

Po Jančarjevih besedah je včasih precej delodajalcev delavcem izplačevalo minimalne plače, poleg tega pa so jim nekaj denarja dajali še na roke. Danes je tega vse manj, saj večina delodajalcev spoštuje kolektivno pogodbo za obrt in podjetništvo. Ta zares ni idealna, vendar pa v primerjavi z drugimi panožnimi kolektivnimi pogodbami tudi ni slaba.

Peter Jančar: »Sindikat obrti in podjetništva je odprt tudi za samostojne podjetnike posameznike, zlasti za tiste, ki so postali podjetniki po sili razmer.«

Tudi v SOPS bi radi videli, da bi s spremembo definicije iz minimalne plače izločili dodatke, vendar za delavce v obrti in podjetništvu to ni tako usodno vprašanje. V tej dejavnosti namreč delodajalec in delavec cele dneve skupaj delata, zato delodajalci dobro vedo, da so zares uspešni lahko samo zadovoljni delavci. Zato pametni delodajalci delavce stimulirajo v skladu s kolektivno pogodbo.

SOPS je odprt tudi za samostojne podjetnike posameznike, zlasti za tiste, ki so postali podjetniki po sili razmer.

Nekateri med njimi tako slabo poslujejo, da si želijo, da bi bila minimalna plača in s tem prispevki, ki jih morajo plačevati, čim nižja. Vendar pa po besedah Jančarja njihovih želja v sindikatu ne občutijo. Nasprotno. Tudi podjetniki, ki so se že vključili v sindikat, se zavedajo, da morajo za solidno pokojnino plačevati tudi solidne prispevke.

T. K.

Množična kresovanja in prvomajske prireditve po vsej Sloveniji

DELAVCI, ORGANIZIRAJMO SE!

Tako kot vsako leto so območne organizacije ZSSS tudi letos povsod po Sloveniji na predvečer praznika dela in prvega maja organizirale številna kresovanja, proslave in delavske srečanja. Ptujčani so se zbrali na kresovanju na Ranci, Korošci na prvomajskem srečanju na Kremžarjevem vrhu, Celjani na Resevni in na Celjski koči, Mariborčani v Kobarljevem zalivu, Primorci in Notranjci v Opatjem selu, prebivalci Murske Sobote v mestnem parku, Ljubljanci na Rožniku, Dolenjci in Posavci na Debencu in na Lisci, Gorenjci na Križni gori in še bi lahko naštevali. Vse prvomajske prireditve so bile dobro obiskane, udeleženci pa so bili kljub kriznim časom še kar dobro razpoloženi, vendar pa tudi zaskrbljeni, saj so politične elite ravno pred prvomajskimi prazniki zakuhale politično in vladno krizo.

Meja tolerance je zapisana v delovni zakonodaji

Najbolj množično od vseh prvomajskih srečanj, ki jih vsako leto organizira ZSSS, katere član je tudi Sindikat obrti in podjetništva Slovenije, je običajno kresovanje na Rožniku. Tako je bilo tudi letos, ko je na Rožniku množici Ljubljank in Ljubljancev spregovoril izvršni sekretar ZSSS Goran Lukič.

»Le kako smo prišli v položaj, ko je delavca in delavko strah uveljaviti svoje pravice in skorajda sram na glas povedati da je – delavec, kot da je to neka psovka s prihodom po socialističnih časih? Vsi poznamo odgovor – deli in vlada. Razbij delo na čim manjše atome, po potrebi ga najemi kot zunanega izvajalca, začini s papagajskim ponavljanjem, da je prihodnost trga dela mikropodjetništvo. Saj veste – bodite inovativni, kreativni, fleksibilni, prodajajte se kot da ste reklama na dveh nogah, in uspeh bo garantirano prišel,« je dejal Lukič. »In kaj zdaj? Ali bomo čakali, da trg dela postane trg storitev, ki se bodo požrle

med seboj, ko bodo tekmovala med seboj, na koncu že s tem, da bodo delale zastoj? Ali bomo čakali, da trg dela postane tekoči trak, kjer se pregorele delavce takoj nadomesti z novim bodočim pregorelim delavcem iz bazena vse večje brezpravne rezervne delovne armade? Ali bomo čakali, da strah pred uveljavljanjem svojih delavskih pravic prekrije cel trg dela? Ali bomo čakali, da izkoriščanje delavk in delavcev postane že kar samoizkoriščanje delavca ali delavke?«

pogodba o zaposlitvi? Pol leta brez socialnih prispevkov? Ne, moja tolerančna meja je zapisana v delovni zakonodaji! Zato preženimo strah in se organizirajmo.«

»Najlepše sanje delodajalca so, ko nasproti njega stoji en sam uklonjen in prestrašen delavec. Pa dajmo že enkrat razbiti te delodajalske sanje in se jim nasproti postaviti v desetih, stotih, tisočih, deset tisočih, sto tisočih! Naj bo delodajalce strah delavske moči in ne obratno,« je poudaril Lukič.

Udeležencem prvomajskega srečanja na Celjski koči je spregovorila najmlajša izvršna sekretarka ZSSS Staša Pernat Lesjak.

»Ne, ne bomo čakali,« je dejal Lukič. »Ne smemo čakati. Skupnih problemov na trgu dela ne moremo rešiti vsak zase. Zato vas, nas, vse skupaj jasno in glasno pozivam: organizirajmo se. Prenehajmo biti zafrustrirani zase za štiri stenami. Treba je potegniti jasno črto in se vprašati naslednje zelo iskreno vprašanje: kje je moja tolerančna meja? Dva, tri mesece brez plače? Vztrajanje v statusu samozaposlenega, četudi ti pripada

Delavci so si pravice morali izboriti

»Skoraj vsak, ki dela, da preživi, dela za nekoga drugega. Ali se tega zavedamo? Se zavedamo, da smo v glavnem vsi, ki smo tukaj zbrani, delavci?« To vprašanje je več kot dva tisoč prebivalcem Celje in okolice, ki so se zbrali na prvomajskem srečanju na Celjski koči, zastavila najmlajša izvršna sekretarka ZSSS Staša Pernat Lesjak. Poudarila je, da so vsi zaposleni, prekerci, podjetniki, raziskovalci, intelektualci, manualci v svojem bistvu delavci, saj živijo od prodaje svojega dela. »In kaj je 1. maj drugega kot praznik dela, naš praznik! Ali ga čutite? Ali ga čutite kot svojega in ali še vemo zakaj ga praznujemo?«

Pernat Lesjakova se je vprašala, kaj nam mednarodni praznik dela danes dejansko pomeni. »Prvega maja bi morali praznovati dosežke naših prednikov, na tisoče, milijone delavcev po svetu, ki so se borili za delavske pravice, za tri osmice, za standard, ki ga lahko nekateri danes še vedno uživamo in ga imajo mnogi za samoumevnega, za nekaj kar nam zagotavlja država. Napačno. Vse pravice so si delavci v preteklosti izborili sami.

Danes, ko so kršitve teh pravic skoraj vsakdanje, ko nam jemljejo pravico za pravico, ko postaja kriza vsesplošni izgovor za ne-izplačevanje plač in prispevkov in ko delo ni več cenjeno, pa izgublamo vsi mi – delavci.«

Stopnje brezposelnosti po regijah Evropske unije

NAJVIŠJO ZABELEŽILI V ANDALUZIJU

Evropski statistični urad Eurostat je objavil podatke o stopnjah brezposelnosti po regijah Evropske unije za leto 2013. V Sloveniji je brezposelnost na državni ravni znašala 10,1 %, od tega v Zahodni Sloveniji 8,7 % in v Vzhodni Sloveniji 11,4 %.

Najnižja stopnja brezposelnosti je bila v regiji Zgornja Bavarska v Nemčiji (2,6 %), sledijo Freiburg v Nemčiji in Salzburg v Avstriji z 2,9 % ter Tübingen v Nemčiji in Tirolska v Avstriji s 3,0 %. Najvišjo registrirano brezposelnost so zabeležili v petih španskih regijah: Andaluzija (36,3 %), Ceuta (25,6 %) Melilla (34,4 %), Canarias (34,1 %) in Extremadura (33,7 %).

Brezposelnost je v 49 regijah znašala 5,4 % ali manj, kar predstavlja več kot polovico manjšo brezposelnost kot je povprečje EU. Po drugi strani pa je kar v 27 regijah brezposelnost znašala 21,6 % ali več (kar je dvakratnik povprečja EU).

Delež dolgotrajno brezposelnih, ki so brezposelni 12 mesecev ali več, je v EU znašal 47,5 %. V Sloveniji je bilo lani dolgotrajno brezposelnih 51 % iskalcev zaposlitve, po regijah pa v Zahodni Sloveniji 48,0 % in v Vzhodni Sloveniji 53,1 %.

S. J.

Kot je dejala Pernat Lesjakova smo izgubo pravic dopustili in še dopuščamo delavci sami. Zbrane je pozvala, naj se ne pustijo slepiti besedam politikov, ki jih podpira kapital – tisti kapital, ki bi rad zmanjšal še tisto malo, kar je ostalo od socialne države.

Sindikati smo ljudje

Zahteve, za katere so se čikaški delavci borili pred več kot 120 leti, so aktualne še danes, saj delavci v marsikaterem podjetju žal še vedno delajo več kot osem ur na dan, plače in druge prejemke pa prejemajo nerodno, da o neplačevanju prispevkov sploh ne govorimo. To je dejal izvršni sekretar

ZSSS Andrej Zorko na kresovanju v Murski Soboti, ki ga je tamkajšnja območna organizacija ZSSS pripravila na predvečer mednarodnega praznika dela.

»Oživiljenje temeljnih vrednot delavskega gibanja ne predstavlja samo ohranjanja spomina na preteklost, ko so bili delo in delavci bolj cenjeni, temveč tudi upor zoper neoliberalni kapitalizem, ki si želi človeka popolnoma podrediti in ga spremeniti v podaljšek stroja,« je poudaril Zorko.

Zorko se je vprašal tudi, kakšno vlogo ima pri tem sindikat. Po njegovih besedah sindikat sam ne more storiti skoraj ničesar. Za spremembe so potrebni ljudje. »Brez vaše odločitve in pripravljenosti za

boj za delavske pravice, sprememb ne bo. Vsak zase in vsi skupaj se morate odločiti, ali boste naredili konec sedanjim razmeram. Sindikat vam bo pri tem pomagal in bo v prvih vrstah. Sindikat ni vlada z izvršilno ali parlamentarno zakonodajno močjo – sindikat ste in smo ljudje,« je poudaril Zorko in zbrane pozval, naj se vključijo v ZSSS.

Zbrani so se v soju kresa družili še dolgo v noč.

Podobno razpoloženje je bilo tudi na drugih kresovanjih in prvomajskih srečanjih, na katerih se je letos skupno zbralo več ljudi kot lani.

Tomaz Kšela

Inšpektorji za delo lani izrekli 12.121 ukrepov in za 4 milijone evrov glob VSE VEČ KRŠITEV ZAKONODAJE

Pred kratkim je Inšpektorat Republike Slovenije za delo objavil svoje poročilo o delu v letu 2013 in usmeritve za delo v letu 2014. »Priča smo bili tako številnim kršitvam delovnopravne zakonodaje, ki so bile posledice likvidnostnih težav delodajalcev, temu pa so sledila prenehanja delodajalcev in odpuščanje delavcev, kot tudi zlorabam delovnopravne zakonodaje. Značilno je tudi povečanje števila prijav kršitev na področju varnosti in zdravja pri delu. Tako je bilo tudi na področju varnosti in zdravja pri delu število opravljenih rednih in kontrolnih nadzorov manjše od števila izrednih nadzorov, kar zaznavamo že od začetka gospodarske krize,« so inšpektorji za delo zapisali v svoje poročilo.

18.745 inšpekcijskih pregledov

Inšpektorat Republike Slovenije za delo je v letu 2013 opravil inšpekcijski nadzor na področju delovnih razmerij (zaposlovanja), varnosti in zdravja pri delu ter na področju socialnega varstva. Inšpektorji vseh treh inšpekcij so v preteklem letu opravili 18.745 inšpekcijskih pregledov (od tega na področju nadzora delovnih razmerij 10.958, na področju varnosti in zdravja pri delu 7.596 in na socialnem področju 191). Raziskali so tudi 117 nezdod pri delu.

Lani so inšpektorji izrekli 12.121 različnih ukrepov (upravne odločbe, prekrškovne odločbe z izrekom globe ali opominom, nanašala sumov storitev kaznivih dejanj oziroma ovadbe in opozorila kršiteljem, soglasja) ter za okoli 4 milijone evrov glob.

Največ kršitev zaradi neizplačevanja plač in drugih prejemkov

Na področju nadzora delovnih razmerij inšpektorji že peto leto po vrsti največji delež kršitev (3.601) ugotavljajo na področju plačila za delo in drugih prejemkov iz delovnega razmerja (neizplačilo plače in zamuja pri izplačilu plače, neizplačilo dodatkov za delo in neizplačilo regres za letni dopust). Pred letom 2008 teh kršitev ni bilo med najpogostejšimi kršitvami, od leta 2009 pa trdno zasedajo prvo mesto in jih je

iz leta v leto več. Med najpogostejšimi kršitvami na področju delovnih razmerij so še kršitve glede zaposlovanja v širšem smislu: kršitve glede pogodbe o zaposlitvi, zaposlovanje in delo na črno, nezakonito zaposlovanje tujcev itd. (2.688) in nepravilnosti glede evidenc na področju dela in socialne varnosti (1.688).

22 smrtnih žrtev v delovnih nezdodah

Na področju nadzora varnosti in zdravja pri delu so inšpektorji najpogosteje ugotavljali kršitve glede ocenjevanja tveganj in izdelave izjave o varnosti z oceno tve-

Delodajalci so lani prijavili 9.229 nezdod (8.719 lažjih in 455 težjih).

ganja, glede usposabljanja delavcev za varno opravljanje dela ter glede zagotavljanje zdravstvenega varstva delavcev. Te kršitve so najbolj pogoste že vrsto zadnjih let.

Sicer pa so delodajalci lani prijavili 9.229 nezdod (8.719 lažjih in 455 težjih). V teh nezdodah je življenje izgubilo 22 oseb.

Vzroki za smrtno nezdode so sicer različni, najpogostejši pa so bili gibanje prevoznih sredstev in padec delavca z višine. Vse bolj pogosto se inšpektorji srečujejo tudi z nasiljem na delovnem mestu. Lani so trije delavci uporabili celo strelno orožje.

Intenziven nadzor tudi letos

»Zagotavljanje dostojnega delovnega okolja in varstvo pred vplivom psihosocialnih dejavnikov na zdravje zaposlenih bo ostala rdeča nit pri inšpekcijskem nadzoru tudi v letu 2014. Z delom povezana psihosocialna tveganja so eden poglobitnejših sodobnih izzivov, saj se na delovnem mestu vse pogosteje srečujemo s težavami kot so stres, nasilje, nadlegovanje, trpinčenje, ustrahovanje, in z drugimi oblikami, ki lahko ogrozijo zdravje delavcev,« so inšpektorji zapisali v svoje poročilo.

Poleg tega bodo nadaljevali z nadzorom nad izvajanjem delovnopravne zakonodaje in zakonodaje s področja varnosti in zdravja pri delu na časovnih in premočnih gradbiščih, v gostinskih obratih, v pekarnah; pri čemer bodo preverjali zakonitost zaposlovanja, zagotavljanje dela delavcev drugemu uporabniku, plačilo za delo, delovni čas, pogodbe civilnega prava, vodenje evidenc, zakonitost dela študentov in dijakov ter varovanih kategorij delavcev; delo na višini in v globini, urejenost gradbišč, uporabo osebne varovalne opreme in uporabo varne delovne opreme, izjave o varnosti z oceno tveganja in ustreznost izvajanih ukrepov, preventivne zdravstvene preglede, usposobljenost za varno opravljanje dela.

Nadaljevali bodo tudi z usmerjenimi akcijami nadzora nad izvajanjem delovnopravne zakonodaje v zdravstveni dejavnosti (delovni čas, odmori in počitki, področna zakonodaja) na področju šolstva (verženje pogodb za določen čas, pogoji za zaposlitev, diskriminacija, trpinčenje na delovnem mestu) v dejavnosti prometa (pogodbe civilnega prava, delovni čas in evidence) in pri komunalnih podjetjih (zaposlovanje na črno, izbirni postopki, uresničevanje načela enakega obravnavanja ter zagotavljanje varstva delavcev pri delu).

Posebno pozornost bodo namenili preprobi sklepanja pogodb civilnega prava ob obstoju elementov delovnega razmerja. Seveda bodo inšpektorji nadaljevali tudi z nadzorom na področju varnosti in zdravja pri delu in na področju socialne inšpekcije.

T. K.

**Če je skrb za varnost in zdravje na prvem mestu,
je vse drugo na pravem mestu!**

PROMOCIJA ZDRAVJA NA DELOVNEM MESTU

V sklopu projekta ProZDRAV »S spoznavanjem in preverjanjem tveganj skupaj do zdravih in varnih delovnih mest«, ki je v domeni Združenja delodajalcev obrti in podjetnikov Slovenije (ZDOPS) kot nosilca projekta ter projektne partnerja Sindikata obrti in podjetništva Slovenije (SOPS), je slednji v mesecu aprilu organiziral tri delavnice, eno delavnico pa v začetku maja.

Teme delavnic so bile skrbno izbrane in so še kako aktualne, t.j. promocija zdravja, zdravje in psihosocialne obremenitve, ukrepi za promocijo zdravja, stres, krajša predstavitev orodij OiRA, ki jih SOPS in ZDOPS razvijata skupaj v sklopu omenjenega projekta, itd. Vsebinsko bogatost tem so zagotovili Alenka Rožman, Breda Črnčec, Ana Čermelj ter generalni sekretar SOPS Martin Muršič. Predstavitve so pri udeležencih pozele veliko zanimanja ter pozitivne odzive. Analiza evalvacijskih vprašalnikov s delavnic nakazuje široko zavedanje s strani udeležencev glede pomena varnosti in zdravja pri delu, prav tako pa udeleženci predlagajo večje število delavnic posvečenih tovrstnim temam. Projekt ProZDRAV bo konec koncev, zaradi pozitivne in dobre odzivnosti ter lepega števila udeležencev, vključenih v uspo-

Z delavnice Sindikata obrti in podjetništva Slovenije v Murski Soboti

sabljanja, zagotovo pripomogel k zdravemu razvoju podjetij, širšemu družbenemu zavedanju pomembnosti upoštevanja in izvajanja predpisov... V tem pogledu gre torej za aktivnosti posvečene preventivi, ki so bistveno boljše rešitev tako za delodajalca, delojemalca kot zdravstveno blagajno. Projekt ProZDRAV bo tako pripomogel k zniževanju stroškov posledic

zdravljenja, delovnega prezentizma in absentizma, ki so posledica premajhnega posvečanja preventivi.

Nikakor ne smemo pozabiti, da vsaka pravica pomeni hkrati obveznost. Ljudje imamo pravico do zdravih in varnih delovnih mest, prav tako pa tudi dolžnost do soustvarjanja le-teh.

Ana Čermelj

Zdravnica svetuje

**Piše: Maja Sendi,
dr. med.**

Kajenje - zakaj prenehati?

Raba tobaka škoduje tako rekoč vsakemu organu v človeškem telesu in povzroča celo vrsto nevarnih obolenj. Tveganje za razvoj bolezni se povečuje s številom pokajenih cigaret in številom let kajenja. Čeprav se delež kadičev v Sloveniji zmanjšuje, pa še vedno kadi kar 24% prebivalstva. 96% vseh kadičev uporablja tovarniške cigarete, povprečno jih pokadijo 16 dnevno. Le manjši odstotek kadi ročno zvite cigarete. Kajenje je resna odvisnost, po škodljivih učinkih primerljiva z odvisnostjo od heroina. Vendar je za razliko od ostalih trdih drog legalna. In zato se kadi, počasi a zelo zanesljivo pa se ob tem kviri zdravje.

Kaj vsebuje cigaretni dim?

Cigaretni dim vsebuje preko 4.000 kemičnih spojin, vklju-

čujoč kar 60 znanih rakotvornih snovi in ostalih strupov (med njimi tudi vodikov cianid, s katerim so Nemci množično pobijali Žide v plinskih celicah). Snov, ki povzroča odvisnost od kajenja je nikotin. Slednji preide prek pljuč v obtok do možganov v samo 10 sekundah in povzroča pomirjujoče občutke.

Posledice kajenja

Dobro je znano, da je kajenje glavni sprožilni dejavnik za nastanek pljučnega raka. Statistika kaže, da je pri pojavu slednjega vsaj 80% verjetnost, da je obolela oseba kadilec. Večina kadičev na vse ostale grozovite posledice, ki jih imajo cigarete raje pozabi. Cigaretni strupi se sicer res nalagajo predvsem v pljučih, vendar pa od tam prehajajo v kri ter se po krvnem obtoku prenesejo prav v vse dele telesa. Od škodljivih učinkov na dihala je potrebno opozoriti še na KOPB oz. kronično obstruktivno pljučno bolezen. Prvi znak te bolezni je po navadi kronični kašelj, kasneje pa se pojavlja še težka sapa, ki jo kadilec pogosto napačno pripiše slabi telesni pripravljenosti. Edino učinkovito zdravilo, ki ustavi napredovanje te bolezni, je opustitev kajenja. Po nobeni poti, pa se že nastale škode na pljučih ne da popraviti. V napreduvali fazi bolezni, ko je pljučna funkcija že povsem okvarjena, so bolniki odvisni od aparata, ki jim dovaja kisik 24 ur na dan. V tej

fazi so pravzaprav že bolj ali manj priklenjeni na posteljo. Kajenje je tudi najpogostejši povzročitelj bolezni srca in ožilja. Je glavni dejavnik pospešene ateroskleroze, kar pogosto privede do srčne ali možganske kapi. Po raziskavah, naj bi imel kadilec star pod 50 let, petkrat večjo možnost nenadne srčne smrti kot nekadilec. Cigarete vplivajo tudi na možgane, pri kadilcih se pogosteje razvija Alzheimerjeva demenca, opažen pa je tudi hitrejši upad kognitivnih funkcij. Kadilci so bolj ogroženi tudi za druga rakava obolenja, kot na primer; rak ustne votline, grla, požiralnika, želodca, ledvic, mehurja, dojke. Največji udarec za moškega kadilca pa so motnje erekcije. Kajenje namreč slabi dovajanje krvi v penis, kadilec je zato precej bolj nagnjen k impotenci. Slabša je tudi kvaliteta sperme, predvsem gibljivost in koncentracija semenčic. Tudi kadilke v rodnem obdobju imajo pogosto zmanjšano plodnost, poleg tega pride pri njih do menopavze nekaj let pred ostalo populacijo. Ogljikov monoksid, ki se sprošča med kajenjem ima negativen vpliv tudi na razvijajoč plod nosečnice. Komplikacije med nosečnostjo in v poporodnem obdobju (velja za aktivno ali pasivno kadilko) vključujejo pogostejši spontani splav, prezgodnji porod, rojstvo novorojenčka s prenizko porodno težo, večja obolevnost novorojenčka, mrtвороjenost, nenadno smrt dojenčka nekaj tednov po porodu. Zadnji, a ne nepomemben učinek pa je vpliv na zunanji izgled. Dolgoletnemu kadilcu namreč preti pospešeno staranje, koža je manj elastična, hitreje je zgubana ter dobi rumenkast nezdrav sijaj. Kajenje moti prekrvavitve dlesni ter povzroča predčasno izpadanje zob, zobje so obarvani rumenkasto. Hitreje se slabša kvaliteta las, kadilci se prej srečujejo s plešavostjo in osivelostjo. Pomembno se je zavedati, da se učinki kajenja ne seštevajo temveč se z leti množijo! Rek, da je vsaka pokajena cigareta nov žebelj v krsti drži, kadilci namreč v Sloveniji umirajo v povprečju kar 15 let prej kot ostalo prebivalstvo. Zgoraj naštetih bolezni se pojavijo v eni izmed oblik skoraj pri vsakem vztrajnem kadilcu.

Škodljivosti pasivnega kajenja

Raziskave so pokazale, da vsakokrat, ko kadilec prižge cigareto in jo prižgano zgolj drži v roki (dima še ne izpihava),

približno 85% cigaretnega dima »napolni« ozračje v njegovi okolici. Preostalih 15% dima pa kadilec vdihne skozi cigaretni filter. Vse omenjene strupene snovi torej zelo škodujejo tudi njegovi okolici! Dolgotrajna izpostavljenost pasivnemu kajenju dokazano lahko pripelje do podobnih bolezni kot doletijo aktivnega kadilca. Dostikrat so pasivnemu kajenju izpostavljeni že otroci, ki nimajo nikakršne možnosti, da bi se temu uprli. Posledično so bolj nagnjeni k razvoju astme, pogostejšim okužbam ušes ter pljučnicam. V kasnejšem obdobju so tako kot odrasli bolj ogroženi za razvoj raka, bolezni srca in ožilja.

Prenehati se izplača

Pri odvajanju od kajenja se pojavi ogromno preprek. Odtegniveni simptomi zaradi pomanjkanja nikotina v telesu so številni: izkašljevanje sluzi, glavobol, suha usta, povečan apetit, razdražljivost, slaba volja, depresija, motnje koncentracije, nespečnost, tiščanje v prsih, in ne nazadnje, stalno hrepenenje po cigareti. Simptomi se pojavijo 2 do 12 ur po zadnji cigareti, najintenzivnejši so po enem do treh dneh, v povprečju pa trajajo do 4 tedne. Opustitev kajenja ima številne ugodne učinke na zdravje moških in žensk v katerikoli starosti. Bivši kadilci in kadilke živijo dlje od kadilcev in kadilk, ki kadijo do smrti. Sploh pri osebah, ki prenehajo kadiati pred 35 – letom, se dolžina in kvaliteta življenja le neznatno razlikuje od nekadilcev.

Eno leto po opustitvi kajenja se za skoraj 50% zmanjša ogroženost s srčnim infarktom, po petih letih se za 50% zmanjša ogroženost s pljučnim rakom, po desetih letih je ogroženost za srčni infarkt in možgansko kap skoraj enaka kot pri nekadilcu, povečana verjetnost za pljučnega raka pa se že povsem izniči. Dan, ko opustite kajenje bo najbrž eden od najpomembnejših v vašem življenju. Verjemite, vsak dan preostanka vašega življenja boste sami sebi hvaležni za to odločitev. Verjetno ne boste nikoli zvedeli koliko, a dejstvo je, da si boste s tem kupili kar nekaj let življenja, morda celo desetletij.

Ob svetovnem dnevu varnosti in zdravja pri delu

ZAMOLČANE POKLICNE BOLEZNI

Izvršna sekretarka ZSSS Lučka Böhmler je pred 28. aprilom, svetovnim dnevom varnosti in zdravja pri delu, obrnila na delavske zaupnike za varnost in zdravje pri delu s posebnim dopisom. V njem je zapisala, da se ZSSS že od leta 2005 vsako leto pridruži sindikalnim organizacijam po vsem svetu pri obeležjenju 28. aprila, ki ga je Mednarodna organizacija dela (ILO) leta 2003 razglasila za svetovni dan varnosti in zdravja pri delu.

Ta isti dan sindikati z vsega sveta že dolga desetletja obeležujejo kot Mednarodni sindikalni spominski dan na delavce, ki so umrli na delovnem mestu.

Ob tem Lučka Böhmler spominja, da je Inšpektorat Republike Slovenije za delo sporočil, da so delodajalci v letu 2013 prijavili 9.229 poškodb pri delu, 22 smrtnih poškodb pri delu in niti ene poklicne bolezni.

»Seveda to ne pomeni, da v Sloveniji poklicnih bolezni ni. Le država ni poskrbela za predpis, na podlagi katerega poklicnih bolezni ne bi bilo mogoče zamolčati. Po

ocenah Evropske agencije za varnost in zdravje pri delu vsako leto v Sloveniji zaradi posledic poklicnih bolezni umre 700 ljudi, kar predstavlja 4 odstotke celotne letne mortalitete. To oceno bo ZSSS objavljala tako dolgo, dokler država ne bo poskrbela za uradni statistični podatek! Sporočilo ZSSS ob 28. aprilu 2014, svetovnem dnevnu varnosti in zdravja pri delu je: Na ta

Lučka Böhmler: »Kljub pozivom ZSSS in predvolilnim obljubam politikov že 24 let zmanjšamo na predpis o poklicnih boleznih.«

dan politiki obljublajo, da bodo poskrbeli za boljšo varnost in zdravje pri delu. Na te obljube pa pozabljajo preostalih 364 dni v letu. Laurent Vogel, raziskovalec Evropskega sindikalnega inštituta, v svojem uvodniku opozarja, da na obljube pozabljajo tudi Evropska komisija,« je zapisala Böhmler.

Po njenih besedah ni v Sloveniji nič drugače. »Že 24 let kljub pozivom ZSSS in predvolilnim obljubam politikov zmanjšamo na predpis o poklicnih boleznih in delih, na katerih se pojavljajo, o pogojih, ob katerih se štejejo za poklicne bolezni, in o postopku njihovega ugotavljanja, potrjevanja in prijavljanja. V skladu z obljubo iz pogajanj o pokojninski reformi bi ga minister za zdravje moral v skladu z 424. členom ZPIZ-2 (UL RS 96/2012) izdati najkasneje 1. januarja 2014. Pa ga tudi tokrat ni.

»Namesto pozdrava pa ponovimo sto let star bojni krik legendarne ameriške sindikalne aktivistke in borke za boljše delovne razmere matere Jones: Moli za mrtve in se kot hudič bori za žive,« je svoj dopis delavskim zaupnikom za varnost in zdravje pri delu končala izvršna sekretarka ZSSS Lučka Böhmler.

T. K.

Zavestno neplačevanje prispevkov za pokojninsko in invalidsko ter zdravstveno zavarovanje je kaznivo dejanje

PREGON PO URADNI DOLŽNOSTI

V zadnjem času se je enormno povečalo število delodajalcev, ki za svoje delavce ne plačujejo prispevkov za pokojninsko in invalidsko ter zdravstveno zavarovanje. Na to vse glasneje opozarjajo tudi sindikati. Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije (ZPIZ) pa je prejšnji mesec na vlado in Ministrstvo za pravosodje naslovil dopis, s katerim ju poziva, naj okrepi nadzor nad neplačevanjem prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje in dosežeta bolj učinkovito plačevanje prispevkov za socialno varnost.

Ministrstvo za pravosodje je zavodu poslalo odgovor na tisti del zahtev, za katerega je pristojno. Odgovori so zanimivi, saj odgovarjajo na pereča vprašanja, ki si jih zastavljajo tudi številni delavci in člani sindikatov, ki jim delodajalci ne plačujejo prispevkov.

Ureditev v Kazenskem zakoniku

Ministrstvo za pravosodje pojasnjuje, da je v Kazenskem zakoniku (v nadaljevanju: KZ-1) urejena pravna podlaga za kaznivo dejanje »kršitev temeljnih pravic delavcev« (196. člen KZ-1) in kaznivo dejanje »kršitev pravic iz socialnega zavarovanja« (202. člen KZ-1). Na podlagi navedenega je v KZ-1 inkriminirano kot kaznivo dejanje tako neplačevanje prispevkov s področja socialne varnosti kot tudi s področja pokojninskega in invalidskega zavarovanja.

»V 196. členu KZ-1 je določeno, da kdor zavestno ne ravna po predpisih o sklenitvi pogodbe o zaposlitvi in o prenehanju delovnega razmerja, plači in drugih prejemkih iz delovnega razmerja, delovnem času, odmoru, počitku, letnem dopustu ali odsotnosti z dela, varstvu žensk, mladine in invalidov, varstvu delavcev zaradi nosečnosti in starševstva, varstva starejših delavcev, prepovedi nadurnega ali nočnega dela ali plačilu predpisanih prispevkov in tako prikrajša delavca ali iskalca zaposlitve za pravico, ki mu pripada, ali mu jo omeji, se kaznuje z denarno kaznijo ali zaporom do enega leta.

Če ima dejanje iz prejšnjega odstavka za posledico nezakonito prenehanje delovnega razmerja, neupravičeno neizplačilo treh zaporednih plač ali izgubo pravice, ki izvira iz neplačanih prispevkov, se storilec kaznuje z zaporom do treh let,« navajajo z ministrstva.«

vkluči v organiziran delovni proces delodajalca in v njem za plačilo, osebno in nepretrgano opravlja delo po navodilih in pod nadzorom delodajalca. Določilo o znesku osnovne (bruto) plače je po določbi 31. člena ZDR-1 obvezna sestavina pogodbe o zaposlitvi. Znesek bruto plače torej sam po

Kdor zavestno ne ravna po predpisih o socialnem zavarovanju in s tem koga prikrajša za pravico, ki mu pripada, ali mu jo omeji, se kaznuje z denarno kaznijo ali zaporom do enega leta.

»V zvezi z navedenim je pomembno opozoriti na zakonski znak pri obeh kaznivih dejanjih, in sicer na t.i. zavest o protipravnosti. Pri obeh kaznivih dejanjih mora storilec zavestno ravnati v nasprotju s predpisi o plačilu prispevkov. V praksi se zato postavlja vprašanje, kdaj je delodajalec zavestno ravnal v nasprotju s predpisi. Sodna praksa je glede navedenega vprašanja zavzela stališče, da je pravica do plačila za delo nedvomno ena od temeljnih pravic delavca v skladu z dikcijo 196. člena KZ-1. Delovno razmerje je v 4. členu Zakona o delovnih razmerjih (v nadaljevanju ZDR-1) opredeljeno kot razmerje med delavcem in delodajalcem, v katerem se delavec prostovoljno

sebi vključuje prispevke za pokojninsko, invalidsko in zdravstveno zavarovanje. Prispevki, ki jih za delavce plačuje delodajalec, so del bruto plače delavca, s čimer gre za njihovo temeljno pravico, ki izhaja iz sklenjene pogodbe o zaposlitvi, saj gre za plačilo za opravljeno delo. Dolžnost delodajalca je ne samo, da delavcu to pravico prizna v pogodbi o zaposlitvi, vsaj v minimalni predpisani višini, ampak tudi dejansko izplačilo plače. Kaznivo dejanje po 196. členu KZ-1 je zato storjeno v primeru, ko delodajalec, ki je sicer objektivno zmožen izplačati plače zaposlenim, tega vedoma ne stori. Kaznivo dejanje je lahko storjeno samo z direktnim naklepom, saj zakonska dikcija »zavestno ne ravna po predpisih« predpostavlja možnost ravnanja v skladu s predpisi in pa zavest o protipravnosti ravnanja. Šele če te možnosti zaradi nezakriviljenega slabega finančnega položaja ali drugih objektivnih okoliščin ni, ne gre za kaznivo dejanje, pač pa le za neizpolnitev delovnopравниh obveznosti. Kot ključno se izpostavi vprašanje, kdaj gre za zakriviljeno in kdaj za nezakriviljeno slabo finančno stanje delodajalca. V zvezi z navedenim kaznivim dejanjem je treba izpostaviti še, da ga je mogoče storiti le z naklepom, torej storilec se mora zavedati, da ravna v nasprotju z določbami ZDR-1 in to tudi hoteti, kar pa je v kazenskem postopku najtežje dokazati, saj se delodajalci »izgovarjajo«, da delavcem iz objektivnih razlogov, to je zaradi izredno slabega poslovanja podjetja, niso mogli plačati prispevkov za socialno, pokojninsko in invalidsko zavarovanje.

Javnofinančni primanjkljaj in javni dolg v EU

VELIKE RAZLIKE MED ČLANICAMI

Po podatkih Evropskega statističnega urada Eurostat se je javnofinančni primanjkljaj v območju evra in v celotni EU leta 2013 v primerjavi z letom 2012 zmanjšal, javni dolg pa povečal. V območju evra je javnofinančni primanjkljaj lani znašal 3,0 % BDP, v celotni EU pa 3,3 % BDP. Javni dolg je v območju evra znašal 92,6 % BDP, v celotni EU pa 87,1 %.

Leta 2012 je imel Luksemburg kot edina država EU javnofinančni presežek (0,1 %), Nemčija je imela skoraj uravnotežene javne finance, najmanjši primanjkljaj pa je z -0,2 % zabeležila Estonija. Države z največjim javnofinančnim primanjkljajem so bile Slovenija (-14,7 %), Grčija (-12,7 %) in Irska (-7,2 %). Konec leta 2013 so imeli najnižji javni dolg Estonija (10,0 %), Bolgarija (18,9 %) in Luksemburg (23,1 %), najvišjega pa Grčija (175,1 %), Italija (132,6 %) in Portugalska (129,0 %). V Sloveniji je javni dolg konec leta 2013 znašal 71,7 % BDP, leta 2012 pa 54,4 % BDP.

S. J.

vaje in da tega seveda niso hoteli, ampak enostavno niso imeli druge možnosti.

V 202. členu KZ-1 pa je določeno, da kdor zavestno ne ravna po predpisih o socialnem zavarovanju in s tem koga prikrajša za pravico, ki mu pripada, ali mu jo omeji, se kaznuje z denarno kaznijo ali zaporom do enega leta.

Glede kaznivega dejanja kršitve pravic iz socialnega zavarovanja iz 202. člena KZ-1 je sodna praksa zavzela stališče, da je objekt varstva socialna varnost delavcev, ki se zagotavlja na podlagi plačanih prispev-

kov, ob upoštevanju načel vzajemnosti in solidarnosti. S prisilnimi zakonskimi določbami je na delodajalca prenesena obveznost, da ob vsakem izplačilu plače plača prispevke za socialno varnost, ki sicer predstavljajo del delavčeve plače, s katerim pa delavec ne more neposredno razpolagati. Ker so prispevki za socialno varnost vezani na delovno razmerje, je pravno varovano že upravičenje, da bo delodajalec obveznost plačila prispevkov tudi dejansko izvedel. Ker je samo od plačila prispevkov odvisna pridobitev pravic s področja socialne varnosti, je

pravilno stališče, da prepovedana posledica nastopi že z neplačilom prispevkov, če so seveda izpolnjeni pogoji za krivdno odgovornost storilca. Ker gre pri obeh zgoraj navedenih kaznivih dejanjih za kaznivi dejanji, ki se preganjata po uradni dolžnosti, državni tožilec v skladu z načelom legalitete (samostojno in neodvisno) vložiti obtožni predlog na pristojno okrajno sodišče. Kazenski postopek se formalno začne z odredbo sodišča o razpisu glavne obravnave,« pojasnjujejo z ministrstva.

T. K.

Posledice razveljavitve Zakona o davku na nepremičnine

VRAČAJO SE STARE DAJATVE

Ko so ustavni sodniki soglasno razveljavili Zakon o davku na nepremičnine, so hkrati odločili, da od 1. aprila dalje zopet veljajo dajatve, ki jih je Zakon o davku na nepremičnine nadomeščal. Gre za nadomestilo za uporabo stavbnega zemljišča, za davek na premoženje, za nadomestilo za uporabo gozdnih cest in za davek na nepremičnine večje vrednosti. Vse dajatve se bodo odmerjale za celo leto 2014.

Ustavno sodišče je odločilo tudi, da je Zakon o množičnem vrednotenju nepremičnin v neskladju z ustavo, v kolikor se nanaša na množično vrednotenje nepremičnin zaradi obdavnjenja ter, da se do drugačne zakonske ureditve obdavnitve nepremičnin uporabljajo predpisi iz 1. do 5. alineje 33. člena Zakona o davku na nepremičnine.

Generalna direktorica Davčne uprave Republike Slovenije Jana Ahčin je občinam že dala napotila, kako bo potekala odmera nadomestila za uporabo stavbnih zemljišč za leto 2014. Občine morajo davčni upravi do 30.06.2014 poslati podatke, nato pa bo davčna uprava zavezancem iz občine v treh mesecih odmerila nadomestilo za uporabo stavbnega zemljišča ter jim ga poslala za plačilo.

Zato, da bi zmanjšali število pritožb, bodo na davčni upravi izvajali kontrolo podatkov, ki jih bodo dobili iz občin. Vendar pa z vsemi podatki ne razpolagajo, zlasti ne s

Občine morajo davčni upravi do 30.06.2014 poslati podatke, nato pa bo davčna uprava zavezancem v treh mesecih odmerila nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča.

podatki o spremembah lastništva po darilnih pogodbah in sklepih o dedovanju. Zato je davčna uprava občinam predlagala, da na krajevno običajen način pozovejo občane, naj sami javijo spremembe lastništva, do katerih je prišlo v preteklih mesecih. Ravno v zadnjih mesecih so namreč številni občani svoje nepremičnine podarjali svojcem, da jim ne bi bilo treba plačevati višjega davka na nepremični-

ne. Zato bi bilo pametno, da vsi, ki so spremenili lastništvo svojih nepremičnin, preverijo, ali na njihovi občini razpolagajo s tem podatkom. V nasprotnem primeru se jim lahko zgodi, da bodo nadomestilo za uporabo stavbnega zemljišča za leto 2014 odmerili njim in bodo imeli zaradi tega čez nekaj mesecev sitnosti, javni uslužbenci pa dodatno delo.

T. K.

Spomladanska gospodarska napoved za EU

POSTOPNO IZBOLJŠANJE

Evropska komisija je v začetku meseca maja objavila spomladansko gospodarsko napoved, v kateri napoveduje, da se bo gospodarsko okrevanje v Evropski uniji po izstopu iz recesije pred enim letom nadaljevalo. Realna rast BDP naj bi v letu 2014 dosegla 1,6% v EU in 1,2% v evrskem območju ter se v letu 2015 še povečala na 2,0% oziroma 1,7%.

Izboljšanim razmeram na trgu dela od leta 2013 naj bi sledilo ustvarjanje več novih delovnih mest ter zmanjšanje stopnje brezposelnosti, in sicer v letu 2015 na 10,1% v EU

in 11,4% v evrskem območju. Pričakuje se, da bo inflacija ostala nizka tako v EU (1,0% leta 2014, 1,5% leta 2015) kot v evrskem območju (0,8% oziroma 1,2%).

V nekaterih ranljivih državah je v letih 2014 in 2015 pričakovati presežke tekočih računov. Javnofinančni primanjkljaji naj bi se še naprej zmanjševali. V letu 2014 se pričakuje zmanjšanje na okrog 2,5% BDP tako v EU kot v evrskem območju. Delež javnega dolga v razmerju do BDP bo dosegel skoraj 90% v EU in 96% v evrskem območju, naslednje leto pa naj bi začel upadati.

V spomladanski napovedi je Evropska komisija za Slovenijo za letos napovedala rast BDP za 0,8%, 2015 pa 1,4%. Za letos Sloveniji napoveduje javnofinančni primanjkljaj v višini 4,3%, za leto 2015 pa 3,1%. Javni dolg Slovenije naj bi letos znašal 80,4%, naslednje leto pa 81,3%. Komisija za letos napoveduje Sloveniji 0,7-odstotno inflacijo, ki naj bi se 2015 povečala na 1,2%. Brezposelnost bo po pričakovanih ostala nespremenjena pri 10,1%, leta 2015 pa naj bi padla na 9,8%.

S. J.

Okvirni sporazum med evropskimi socialnimi partnerji o stresu v zvezi z delom

PREMALO UPOŠTEVAN

Med okvirnimi sporazumi, sklenjenimi med socialnimi partnerji na ravni Evropske unije, ki so jih socialni partnerji v Sloveniji ob prenavljanju panožnih kolektivnih pogodb več ali manj spregledali, je tudi okvirni sporazum o stresu v zvezi z delom.

Ta okvirni sporazum so leta 2004 sklenili predstavniki Evropske konfederacije sindikatov (ETUC), Evropske zveze organizacij delodajalcev v zasebnem sektorju (BUSINESSEUROPE), Evropske zveze obrtnih ter malih in srednjih podjetij (UEAPME) in Evropskega centra delodajalcev in podjetij, ki zagotavljajo javne storitve (CEEP).

Z okvirnim sporazumom želijo podpisniki po navedbah izredne profesorice dr. Darje Senčur Peček iz Prave fakultete v Mariboru povečati osveščenost glede stresa v zvezi z delom in razumevanje tega pojava pri delodajalcih, delavcih in delavskih predstavnikih. Prav tako želijo doseči, da bodo vsi omenjeni pozorni na znake, ki lahko kažejo na stres v zvezi z delom. Sicer pa po okvirnem sporazumu stresa v zvezi z delom ne smemo razumeti in obravnavati kot problem posameznega delavca, temveč kot kolektivno zadevo. Po okvirnem sporazumu stres v zvezi z delom ni samo problem zdravlja in varnosti pri delu, ampak ga moramo obravnavati vedno v povezavi z vsebino dela, organizacijo dela in delovnim okoljem. O definiciji stresa v zvezi z delom se socialni partnerji na evropski ravni po navedbah Senčur Pečkove niso uspeli zediniti, zato je v okvirnem sporazumu ni. V njem so samo na splošno opredelili stres kot stanje, ki ga spremljajo fizične, psihološke ali socialne stiske. Posameznik ga občuti kot nezmožnost, da bi izpolnil pričakovanja oziroma zahteve delodajalca.

Okvirni sporazum stresa ne obravnava kot bolezni, vendar pa izhaja iz spoznanja, da lahko dolgotrajna izpostavljenost stresu zmanjša človekovo učinkovitost na delovnem mestu ter poslabša njegovo zdravstveno stanje.

Seveda pa vsak stres ni povezan z delom. Človek se lahko znajde v stresu tudi zaradi osebnih ali drugih okoliščin. Stres v zvezi z delom pa je tisti stres, ki ga povzročajo vsebina ali organizacija dela, delovno okolje, slabe komunikacije pri delu in druge okoliščine povezane z delom.

Kako lahko ugotovimo, ali so v posameznem podjetju ali oddelku delavci izpostavljeni stresu? Okvirni sporazum opozarja na nekatere znake, ki kažejo na pojav stresa. Gre za visoko raven izostajanja z dela, za visoko fluktuacijo, za pogoste medsebojne konflikte in za pritožbe delavcev.

Darja Senčur Peček: »Okvirni sporazum o stresu v zvezi z delom je potrebno vgraditi v kolektivne pogodbe!«

Da bi z večjo gotovostjo ugotovili, ali so v določenem podjetju delavci izpostavljeni stresu v zvezi z delom, pa moramo analizirati več dejavnikov: delovne pogoje in okolje (izpostavljenost hrupu, vročini, nevarnim snovem, žaljivemu obravnavanju itd); organizacijo dela in delovne procese (delovni čas, delovne obremenitve, zahtevnost dela, samostojnost pri delu itd); komunikacijske procese ter subjektivne dejavnike (pritiski, občutek nemoči in podobno)

Okvirni sporazum se sklicuje tudi na evropsko direktivo o uvajanju ukrepov za spodbujanje izboljšav varnosti in zdravlja delavcev pri delu iz leta 1989. Že po tej direktivi so vsi delodajalci dolžni štiti varnost in zdravje delavcev pri delu. To velja tudi za stres v zvezi z delom, ki lahko ogroža zdravje. Ukrepi delodajalca za zmanjševanje problemov stresa so lahko

kolektivni, individualni ali oboji. Kakšni pa so možni ukrepi? Lahko gre za ukrepe na področju komuniciranja (pojasnjevanje ciljev podjetja in vloge vsakega posameznika, zagotavljanje podpore vodstva posameznim delavcem ali skupinam delavcev); na področju organizacije dela; na področju usposabljanja (usposabljanje vodij za boljše vodenje, usposabljanje za razumevanje in odpravljanje stresa) in na področju soupravljanja delavcev (posvetovanje z delavci in podobno).

V Sloveniji po navedbah Senčur Pečkove problematiko varnosti in zdravlja pri delu urejata Zakon o delovnih razmerjih in Zakon o varnosti in zdravju pri delu. Zakon o delovnih razmerjih med nevarnosti pri delu uvršča tudi stres v zvezi z delom, čeprav ga izrecno ne omenja. Analiza panožnih kolektivnih pogodb po različnih kazalcih pa je pokazala, da nobena kolektivna pogodba izrecno ne določa, da je delodajalec v okviru zagotavljanja varnosti in zdravlja pri delu dolžan preprečevati in odpravljati dejavnike stresa.

Sedem kolektivnih pogodb govori le, da mora delodajalec z ukrepi za varno in zdravo delo zajeti tudi organizacijo dela, socialne odnose in delovno okolje. Prav tako nobena od kolektivnih pogodb ne vsebuje posebne politike glede stresa v zvezi z delom. Nobena ne vsebuje niti določbe, s katero bi usmerjala ali vsaj napotovala na ureditev politike glede stresa v zvezi z delom na podjetniški ravni. Nobena kolektivna pogodba torej ne ureja problematike stresa v zvezi z delom, niti kot obliko psihosocialnih tveganj v okviru varnosti in zdravlja pri delu, niti kot posebno politiko stresa.

Kot ugotavlja Senčur Pečkova je mogoče kolektivne pogodbe oceniti kot zelo primeren instrument za ureditev problematike stresa v zvezi z delom. Socialni partnerji pri nas morajo zato okvirni sporazum o stresu v zvezi z delom preprosto implementirati in ob prvi prenovi vgraditi v kolektivne pogodbe. Res je, da s tem že krepko zamujajo, vendar je boljše to storiti z zamudo kot nikoli.

Povzeto po prispevku dr. Darje Senčur Peček (Vodnik po sporazumih evropskih socialnih partnerjev z vidika vsebin za kolektivna pogajanja, Lj., 2014)

Povzel T. K.

Kulturni kotiček

Piše: Roman Končar

Kako iz malega (lahko) zraste – »velikansko« ...

Ta naš ponoreli svet je že od nekdaj z najrazličnejšimi krivicami zasut, prežet, prepojen in vse drugo, negativno. Ljudje, vsaj nekateri, nosijo v sebi toliko negativnosti, da se človek vpraša, kako lahko sploh živijo. Pa nas življenje vedno znova postavlja pred dejstva, ki govorijo, da so prav ti, malo prej opisa-

ni ljudje tisti, ki jim »ratuje«, vsi ostali smo pa naivni osmoljenci in to permanentni. Se pa včasih zgodi, da se katera od krivic pa vendarle ne le popravi, temveč spremeni v več kot zaslužen triumf življenjski. Triumf tistega, kateremu se je krivica po krivični krivici godila.

Eden takih primerkov totalnega vrednostnega preobrata je zagotovo sošolec moj akademijski, danes vesoljnemu slovenstvu praktično nepredstavljivo nepogrešljivi – igravec in ustvarjalec »par excellence«, Iztok Mlakar.

Kaj vse je ta človek prestajal v času študija na ljubljanski AGRFTV nima smisla posebej in podrobno razlagati. Dovolj bo,

če zapišem, da je bil, tudi zaradi svoje pojavnosti, s strani korifej slovenskih umetniško-gledališko-profesorskih (korifej tipa prof. France Jamnik in prof. Mile Korun) dodobra šikaniran, kar je bilo za nas, njegove sošolce, nepojmljiva krivica, na katero pa nismo mogli na noben način vplivati. Mislim, na nje ne-udejanjanje, ali kakršnokoli preprečevanje ali popraviljanje.

V njem prej navedene »profesorske korifeje« niso ne znale, še manj pa zmogle, prepoznati unikatnega bisera slovenskega igralstva in glasbeno-igralskega ustvarjalstva. Niso. Ubožčki na umu, pač. Pa tako družbeno »himlani«.

No, kaj hočemo, tako je bilo.

Spomnim se našega družjenja na »Pod Biokovskih večerih«, v Makarski, takoj po diplomi. Tam smo se srečali diplomanti vseh gledaliških akademij takratne Juge. In vsak večer je en akademijski igralski ansambel predstavil svojo diplomsko igro, na odru pod zvezdami, na prostem, torej... In po teh predstavah, na katere oglede smo se zgrinjali vsi, kar nas je bilo mladih, se je družjenje nadaljevalo, praviloma v kašnem kafiču, ob obali... Tam smo bili lahko priča najrazličnejšim nastopom mlade igralske generacije, od petja, plesa, igre, vragolij vseh vrst, pa tja do skečev in vsega drugega... Prišel je tudi naš, slovenski večer... Odigrali smo svojo predstavo, potem pa se je vse skupaj preselilo na obalo. In morali smo nekaj uprizoriti. Pa nam nikakor ni in ni šlo. Nismo vedeli, kaj bi, še manj pa – kako. In takrat se je zgodilo. Tisto nekaj, kar moja malenkost, pa tudi nihče izmed takrat prisotnih, verjetno ne bo nikoli pozabil(a)... Na »sceno« je, kot strela iz jasnega, stopil do tistih dob tihi, bolj vase zaprti, bolj ko ne plahi – on, Iztok Mlakar. Njegova majhna, drobna pojava se je postavila pred večstoglavo množico in... In je uprizoril, naš ljubi Iztok, nekakšno »izpoved igralca bejzbo-la«... V maniri nemega filma... Brezglasno, samo gibalno... Ljudje moji dragi... To videti, pa umreti... Zapišem mirne vesti in čistega srca... Zapišem še vedno silovito ganjen in rahlo solzav,

saj pri temle pisanju podoživljam nepopisnost radosti, ponosa in sreče in veselja in srčnosti in klene slovenskosti, ki nas je, vse Slovenke in Slovence, ki smo, skupaj z drugimi gledalkami in gledalci, spremljali nekaj, kar se skoraj opisati ne da, preplavljala.

Naš ljubi Iztok Mlakar je odigral življenjsko mini-zgodbo neke bejzboleske osebe na tako dovršen, na tako večšč, na tako subtilen, na tako človeško topel, na tako silovito smešen, a hkrati tudi tako silovito tragičen način – da je sapa jemalo, hkrati pa salve smeha sprožalo, to njegovo igranje... Bil je magičen, tistega večera, naš Iztok. Bil je nestvarno neponovljiv, bil je nekaj najboljšega, kar sem v življenju videl. Tudi potem kasneje, videl... Njegova mimika, njegove grimase, njegova nemost, a istočasno nadnaravna izpovedna glasnost, so vse zbrane spravile v dobesedni gledališki delirij... Gledali smo ga, njegovi sošolke in sošolci, gledali in se čudili. Z odprtimi usti. Vsi po vrsti. Je to naš sošolec? Je to človek, s katerim smo preživeli štiri akademiska leta? Takega Iztoka Mlakarja nismo poznali. Ne, ga nismo. In na trenutke nas je bilo tako silovito sram, da bi se najraje v zemljo dalmatinsko vdrl. Ko je Iztok končal svoj fascinantno bravurozni nastop, je bil aplavz deliričen. Ljudje so tulili, skandirali, pa spet tulili bravo, bravo, bravo... In so/smo naše-ga ljubega, malega Iztoka prijeli in ga dvignili visoko v zrak in so/smo ga nosili po plaži, ter mu na tak, totalno spontan način pokazali, da je naš tistovečerni – Bog gledališki. Iztok je ne le »rešil« čast in slavo ljubljanske AGRFTV, temveč je vsem nam pokazal, kakšna krivica se mu je godila vsa ta študijska leta, ko so ga na stranske tire dajali, pa poniževali kot nekaj »drugorazredno netalentiranega«.

Iztok je tistega večera vsem dokazal, da je ne le talentiran, ampak, da je »od Boga dan«! Amen! Noreli smo od veselja in se mu na vse možne načine zahvaljevali, on pa je ostal natančno to, kar je tudi dandanašnji: skromna skromnost nekega majhnega človeka, ki »ve, da nič ne ve«, kot bi rekel sloviti Sokrat. Njegova trdna vpetost v vedenje, kdo in kaj je, predvsem pa kaj resnično zmore, so vrline, dane redkim.

Imel sem srečo, da sva kar nekajkrat skupaj igrala, predvsem na televiziji. Imel sem srečo, da sva lahko skupaj s prijateljem režiserjem Igorjem Šmidom, tudi najinim sošolcem, ustvarila priljudno in smešno komedijo »Skriti pred sosedi«, kjer je Iztok dodobra pokazal, kako silovito obvlada žanr komičnega.

Ja, imel sem in jo še vedno imam, to nepopisno srečo, da sem bil, upam pa, da sem še, majhen, drobcen delček Iztokovega življenja.

Ljubi naš Iztok, hvaležen sem življenju in tebi, da je temu tako. Vse dobro ti želim, žlahtni, nenadomestljivi Slovenec.

Malo za šalo

Brezposelnost

Pred zavodom za zaposlovanje sta se srečala znanca in eden je vprašal: »Kaj pa trenutno delaš?«

»Nič! Brezposeln sem.«

»To je pa dobro delo!«

»To je res, vendar je zelo močna konkurenca.«

IZRAČUN AKONTACIJE DOHODNINE OD DOHODKA IZ ZAPOSLOTVE

DAVČNE OLAJŠAVE

1. Splošna olajšava

Višina skupne splošne olajšave je odvisna od višine skupnega dohodka v letu 2014:

Če znaša skupni bruto dohodek v evrih/mesečno	nad	do	znaša splošna olajšava v evrih/mesečno
	0,00	905,53	543,32
	905,53	1.047,57	368,22
	1.047,57		275,22

2. Osebne olajšave

v evrih/mesečno

invalidu s 100% telesno okvaro	1.471,57
olajšava za prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanje	234,92
posebna olajšava za rezidenta, ki se izobražuje in ima status dijaka ali študenta	206,42
za prvega otroka in za vsakega drugega vzdrževanega družinskega člana	203,08
za vzdrževanega otroka, ki potrebuje posebno nego	735,83

za drugega vzdrževanega otroka	220,77
za tretjega vzdrževanega otroka	368,21
za četrtega vzdrževanega otroka	515,65
za petega vzdrževanega otroka	663,09

• za vse nadaljnje vzdrževane otroke se olajšava glede na višino za predhodnega vzdrževanega otroka poveča za 147,44 evra

DOHODNINSKA LESTVICA

Akontacija dohodnine od dohodka iz zaposlitve, ki ga izplača glavni delodajalec, se za leto 2014 izračuna na podlagi Pravidnika o določitvi olajšav in lestvice za odmero dohodnine za leto 2014 (Uradni list RS, št. 108/2013):

Če znaša neto davčna osnova v evrih/mesečno	nad	do	znaša dohodnina v evrih/mesečno
	0,00	668,44	16 %
	668,44	1.580,02	106,95 + 27 % nad 668,44
	1.580,02	5.908,93	353,08 + 41 % nad 1.580,02
	5.908,93		2.127,93 + 50 % nad 5.908,93

SINDIKALNA LISTA - MAJ 2014

1. Dnevnice :

1.1. Dnevnice za drobno gospodarstvo

(od 01. 12. 2010 naprej):

- cela dnevnicca, nad 12 do vključno 24 ur 15,02 €
- polovična dnevnicca, nad 8 do 12 ur 7,51 €
- znižana dnevnicca, 6 do 8 ur 5,26 €

1.2. Dnevnice za obrt in podjetništvo

(od 01. 07. 2010 naprej):

- cela dnevnicca, nad 12 do vključno 24 ur 17,00 €
- polovična dnevnicca, nad 8 do 12 ur 8,50 €
- znižana dnevnicca, 6 do 8 ur 6,20 €

2. Kilometrina:

Za prevoz na službenem potovanju z lastnim prevoznim sredstvom znaša povračilo stroškov prevoza za vsak kilometer:

0,37 €

3. Nadomestilo za ločeno življenje:

- po KP za obrt in podjetništvo ter po KP med delavci in družbami drobnega gospodarstva 334,00 €

4. Prenočevanje:

Stroške prenočevanja dobi delavec povrnjene v višini zneska na predloženem računu.

5. Regres za prehrano (za dan prisotnosti na delu):

- po KP za obrt in podjetništvo (od 01. 01. 2012 naprej) 4,90 €
- po KP med delavci in družbami drobnega gospodarstva (od 01. 12. 2010 naprej) najmanj 3,56 €

6. Prevoz na delo in z dela:

- po KP za obrt in podjetništvo (od 01. 07. 2010 naprej): v višini 100% cene javnega prevoza

Če ni možnosti javnega prevoza, znaša povračilo stroškov prevoza za vsak kilometer (od 01. 07. 2010 naprej):

0,18 €

- po KP med delavci in družbami drobnega gospodarstva (od 01. 12. 2010 naprej): v višini 65% cene javnega prevoza.

Če ni možnosti javnega prevoza, znaša povračilo stroškov prevoza za vsak kilometer (od 01. 12. 2010 naprej):

0,15 €

7. Nagrade dijakom in študentom na praktičnem usposabljanju:

letnik	dijak	študent
prvi	90,00 €	170,00 €
drugi	120,00 €	170,00 €
tretji in četrti	150,00 €	170,00 €

Nagrade ne izključujejo štipendij.

8. Jubilejne nagrade:

a) po KP za obrt in podjetništvo (od 01. 01. 2014 naprej):	član SOPS:	nečlan:
- za deset let delovne dobe pri zadnjem delodajalcu	613,38 €	460,03 €
- za dvajset let delovne dobe pri zadnjem delodajalcu	920,06 €	766,72 €
- za trideset let delovne dobe pri zadnjem delodajalcu	1.226,75 €	1.073,41 €
b) po KP med delavci in družbami drobnega gospodarstva:		
- za deset let delovne dobe pri zadnjem delodajalcu	613,38 €	
- za dvajset let delovne dobe pri zadnjem delodajalcu	920,06 €	
- za trideset let delovne dobe pri zadnjem delodajalcu	1.226,75 €	

9. Odpravnina ob upokojitvi:

- po KP za obrt in podjetništvo ter KP med delavci in družbami drobnega gospodarstva (oziroma v višini dveh povprečnih mesečnih plač delavca za pretekle tri mesece, če je to zanj ugodnejše) 3.066,88 €

10. Solidarnostna pomoč:

1.533,44 €

11. Regres za letni dopust:

- po KP za obrt in podjetništvo najmanj 797,04 €
- po KP med delavci in družbami drobnega gospodarstva najmanj 797,04 € največ 1.064,62 €

Po podatkih Statističnega urada Republike Slovenije je znašala povprečna mesečna plača na zaposleno osebo v podjetjih in drugih organizacijah v Sloveniji v februarju 2014 bruto 1.520,88 € oziroma neto 994,34 €, za obdobje XII. - II. pa bruto 1.533,44 € oziroma neto 1.002,59 €.

Sindikat obrti in podjetništva Slovenije
Martin Muršič, generalni sekretar

PLAČE PO KOLEKTIVNI POGODBI ZA OBRT IN PODJETNIŠTVO

Skladno z 59. členom Kolektivne pogodbe za obrt in podjetništvo (Ur. l. RS št. 92/2013) znaša najnižja osnovna plača od 1. januarja 2014 naprej:

I. tarifni razred	586,92 €
II. tarifni razred	610,17 €
III. tarifni razred	641,64 €
IV. tarifni razred	656,37 €
V. tarifni razred	695,97 €
VI. tarifni razred	797,83 €
VII. tarifni razred	933,63 €
VIII. tarifni razred	1.046,79 €

* Ker je povprečna letna inflacija v obdobju januar–december 2013 v primerjavi z obdobjem januar–december 2012 preseгла 0,5%, so se najnižje osnovne plače po tej kolektivni pogodbi in osnovne plače delavcev za leto 2013, za mesec januar 2014 in naprej povečale za dejansko povprečno letno inflacijo, za 1,8% (vir: SURS).

PLAČE PO KOLEKTIVNI POGODBI MED DELAVCI IN DRUŽBAMI DROBNEGA GOSPODARSTVA

Skladno s Tarifno prilogo Kolektivne pogodbe med delavci in družbami

drobnega gospodarstva (Ur. list RS, št. 94/2010) znaša izhodiščna plača od 1. februarja 2014 naprej najmanj:

I. tarifni razred	556,27 €
II. tarifni razred	634,15 €
III. tarifni razred	712,00 €
IV. tarifni razred	801,01 €
V. tarifni razred	895,57 €
VI. tarifni razred	1.068,02 €
VII. tarifni razred	1.212,65 €
VIII. tarifni razred	1.446,27 €
IX. tarifni razred	1.735,53 €

*Najnižje osnovne plače po tej KP se v mesecu februarju tekočega koledarskega leta povečajo v višini povprečne letne stopnje rasti cen življenjskih potrebščin preteklega leta glede na predpreteklo leto v RS, v skladu z objavo Statističnega urada RS (SURS).

V obih razpredelnicah navedenim zneskom je treba prišteti dodatek na skupno delovno dobo (0,5 odstotka za vsako leto delovne dobe), in morebitne dodatke zaradi naporov in težkih pogojev dela.

MINIMALNA PLAČA: Minimalna plača za zaposlenega, ki dela polni delovni čas, je od 1. januarja 2014 naprej določena v višini bruto 789,15 €.

ZAJAMČENA PLAČA: Po sklepu Vlade republike Slovenije znaša zajamčena plača od 1. avgusta 2006 naprej bruto 237,73 €.

SOPS Sindikat obrti in podjetništva Slovenije

Glavni odbor, Malgajeva 5, 1000 Ljubljana,
tel.: 08/205 26 83, faks: 08/205 26 84, e-naslov: sops@siol.net

DEL DOHODNINE NAMENITE SINDIKATU!

Vsak davčni zavezanec, ki plača dohodnino, lahko delček te dohodnine (do 0,5 odstotka) nameni namesto v državno blagajno za financiranje različnih humanitarnih, kulturnih in drugih splošno koristnih društev, organizacij in sindikatov. Za to mora samo izpolniti poseben obrazec »**Zahteva za namenitev dohodnine za donacijo**« in ga poslati na naslov **Davčna uprava RS, p. p. 107, Davčna ulica 1, 1001 Ljubljana**, ali na svojo davčno izpostavo.

DONACIJA VAS NIČ NE STANE!

Vsi, ki se boste odločili nameniti del dohodnine Sindikatu obrti in podjetništva Slovenije, nam sporočite vaš naslov na tel. št.: **08/205 26 83** ali na e-naslov: **sops@siol.net** in poslali vam bomo že izpolnjen obrazec, ki ga morate le še podpisati in poslati na omenjeni naslov davčne uprave. V sindikatu bomo ta sredstva namenili za solidarnostne pomoči delavcem, ki živijo v težkih socialnih razmerah ali pa so utrpeli posledice elementarne nesreče.

Za vašo donacijo se vam v imenu delavcev že vnaprej zahvaljujemo!

OBVESTILO

MIRNO REŠEVANJE SPOROV V OBRTI IN PODJETNIŠTVU

Delodajalce, ki opravljajo obrtno dejavnost in obrti podobne dejavnosti in druge delodajalce, ki so člani Združenja delodajalcev obrti in podjetnikov Slovenije – GIZ, ter pri njih zaposlene delavce vabimo, da se v primeru medsebojnih individualnih in kolektivnih sporov, preden izberete drago, dolgotrajno in negotovo rešitev na sodišču, poslužite mirnega reševanja sporov s posredovanjem ali arbitražo, ki vam ga zagotavljata:

Sindikat obrti in podjetništva Slovenije

in

Združenje delodajalcev obrti in podjetnikov Slovenije – GIZ.

Za podrobnejše informacije se obrnite na:

SOPS Sindikat obrti in podjetništva Slovenije

Glavni odbor, Malgajeva 5, 1000 Ljubljana, tel.: 08/205 26 83,
faks: 08/205 26 84
e-naslov: sops@siol.net

SOPS Sindikat obrti in podjetništva Slovenije

Glavni odbor, Malgajeva 5, 1000 Ljubljana,
tel.: 08/205 26 83, faks: 08/205 26 84, e-naslov: sops@siol.net

DELAVCI V OBRTI IN PODJETNIŠTVU POSTANITE ČLANI SINDIKATA!

Sindikat obrti in podjetništva Slovenije - SOPS je edina interesna organizacija delavcev v obrti in podjetništvu, ki je podpisnik obeh kolektivnih pogodb (Kolektivne pogodbe za obrt in podjetništvo in Kolektivne pogodbe za drobno gospodarstvo), ki urejajo vaše plače in nadomestila: regres za dopust, regres za malico, povračila stroškov prevoza na delo in iz dela, višino dnevnic, kilometrino, terenski dodatek, solidarnostne pomoči, jubilejne nagrade itd. ter ostale pravice iz dela, vključno z dopustom.

Da boste lahko vplivali na svoj materialni in socialni položaj, vas vabimo, da se nam pridružite!

Člani sindikata imajo zagotovljeno brezplačno pravno pomoč pri uveljavljanju njihovih pravic iz delovnega razmerja in mirno reševanje sporov iz delovnega razmerja ali iz statusa samozaposlenosti, s pomočjo mediacije ali arbitraže.

SKUPAJ BOMO MOČNEJŠI!

Za podrobnejše informacije o včlanitvi v Sindikat obrti in podjetništva in njegovem delovanju se obrnite na območno organizacijo sindikata, ki vam je najbližja:

Osrednjeslovenska območna organizacija

Parmova ulica 51, 1000 Ljubljana
Tel.: 01/ 300 01 00
Faks: 01/ 300 01 07
E-naslov: obm.lj@zsss-sindikati.si

Območna organizacija Savinjska

Gledališka 2, 3000 Celje
Tel.: 03/ 425 57 00
Faks: 03/ 425 57 15
E-naslov: mojca.stropnik@sindikati-zsss.si

Šaleško-savinjski sindikati

Prešernova cesta 1, 3320 Velenje
Tel.: 03/ 898-27-50, 03 / 898-27-51
Faks: 03/ 898-27-61, GSM: 041/ 738-141
E-naslov: salesko.savinjski.sindikati@gmail.com

Območna organizacija Gorenjska

Poštna ulica 4, 4000 Kranj
Tel.: 04/ 201 78 50
Faks: 04/ 201 78 55
E-naslov: danica.mohoric@sindikati-zsss.si

Območna organizacija Pomurje

Kardoševa 2, 9000 Murska Sobota
Tel.: 02/ 522 37 40
Faks: 02/ 522 37 45
E-naslov: joze.turkl@sindikati-zsss.si

Območna organizacija Spodnje Podravje

Čučkova ulica 1, 2250 Ptuj
Tel.: 02/ 771 67 11
Faks: 02/ 771 67 15
E-naslov: zvonka.kolednik@sindikati-zsss.si

Območna organizacija Primorska in Notranjska

Partizanska 15, 6210 Sežana
Tel.: 05/ 730 23 50
Faks: 05/ 734 41 99
E-naslov: bojan.kramar@sindikati-zsss.si

Območna organizacija Podravje in Koroška

Neratova ulica 4, 2000 Maribor
Tel.: 02/ 234 83 02
Faks: 02/ 234 83 13
E-naslov: breda.crnec@sindikati-zsss.si

Območna organizacija Dolenjska, Bela krajina in Posavje

Cvelbarjeva 3, 8000 Novo mesto
Tel.: 07/ 337 58 10
Faks: 07/ 337 58 21
E-naslov: oodbkps@sindikati-zsss.si

Z LJUBLJANSKEGA OBRTNEGA SEJMA

